Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5364 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19/2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ՈՒՐԲԱԹ 10 ՌԷՃԷՊ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5364

درعليه‌ده غلطه‌ده ♦ آره‌وه‌لك ♦ غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրութեան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԱՅ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Հիւրմիւզեան Գէորգ անունով քարեծաղիկ քահանայ մը, որ Պուլկարիոյ մէջ ապօրինի պսակներ ձեւացնելուն պատճառաւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանի Կրօնական Ժողովի կողմէ տակից առաջ պաշտօնազուրկ հրատարակուած էր եւ որ ժամանակէ մը ի վեր Եգիպտոսի մէջ աստանդական կը թափառէր, այս անգամ Եւրոպա եկած է: Նախ Մարսիլիոյ մէջ բաւական անյաջող խաղեր խաղալէ ու տեղւոյն համայնքին գայթակղութիւն ու նեղկանք պատճառելէ յետոյ՝ կ'անցնի Բարիզ, հոն ալ միեւնոյն բաները կրկնելով. վերջապէս կը յաջողի ծանօթ մեծատան (Մանթաշօֆ) մը ներկայանալ, որ առանց հարցնելու ու փնտռելու անոր ի՛նչ տեսակ քահանայ մը ըլլալը, ի հարկէ խաբուելով անոր կեղծաւորական ձեւերէն, 500 ֆրանքի կլորիկ նուէր մը կ'ընէ: Յիշեալ շնորհունակը քաջալերուած սոյն գոհացուցիչ գումարէն, անմիջապէս Բարիզէն մեկնելով քաղաքս կը հասնի, յուսալով որ պիտի կրնայ կորզել մաղդրած դրամը. բայց առայժմ յուսախաբ եղած է: Այս տէրտէրը պաշտօնապէս տեղւոյս Հոգաբարձութեան ներկայացաւ, հանգուցեալ Պարոնեան վրդ.ին դագաղը քաղաքս բերուած իրիկունը: Այն ատեն այս տողերը գրողը ներկայ ըլլալով, մօտէն իրազեկ եղաւ գաւած ցաւոտ ընդունելութեան եւ կծու դիտողութեանց. վերջապէս միանգամ ընդ միշտ ծանոյց զինքը քահանայ չճանչնալ, հոգեւոր իշխանութեան դէմ ըմբոստ գտնուած ըլլալուն համար: Արդէն ասկէ երկու օր առաջ քաղաքս հասած էր Եւրոպայի Հայոց Առաջնորդ Տ. Գէորգ եպիս. Իւթիւճեանի նոր մէկ շրջաբերականը, որով կը յանձնարարէր իր թեմին հոգեւոր հովիւներն ու հոգաբարձութիւնները, պաշտօնազուրկ ու անպաշտօն քահանաները՝ բնաւ չարտօնել փիլոն կրելու եւ եկեղեցական արարողութեանց մասնակցելու:

Հիւրմիւզեան անպաշտօն քահանան չորս շաբաթներէ ի վեր քաղաքիս փողոցները կը չափչփէ իր կրօնական սքեմով. առիթը ներկայացած ատեն ասկէ անկէ դրամ կը մուրայ. սկզբան այս դրութիւնը գաղտագողի կ'ընէր, բայց հիմա համարձակօրէն տեղւոյս ազգայիններուն գրասենեակները պտըտելով դրամ ձեռք բերելու ջանքեր կ'ընէ: Մենք այս տեսակ եկեղեցականներ տեսած ժամանակնիս իրենց ոեւէ դիտողութիւն ընելէ աւելի մեր հոգեւոր իշխանութեան վրայ կը ցաւինք որ պատճառ կ'ըլլայ ապիկարներուն քահանայանալուն եւ ապա ժողովուրդին գլխուն փորձանք դառնալուն:

Զարմանալի լուր մըն ալ հանրածանօթ Դընճըլարցի Փափազեան Թադէոս կարգազուրկին վրայօք կարդացինք լրագիրներու մէջ. յայտնի է թէ այդ անձին սփռած գայթակղութիւնները չափը անցած ըլլալուն համար՝ Ս. Հայրապետը կարգալոյծ ըրած էր հայրապետական յատուկ կոնդակով: Յիշեալ կարգազուրկը Էջմիածին կ'երթայ կը ներկայանայ Ս. Հայրապետին, որ իրեն թողութիւն կը շնորհէ: Այս լուրը կարգալոյծն ինքը հեռագրով հաղորդեր է Բարիզ, ուրկէ առած ստոյգ տեղեկութիւններս կասկածի ներքեւ չեն թողուր զիս:

Եթէ իրա՛ւ է լուրը, ի հարկէ բանլիք մը չենք ունենար Ս. Հայրապետի ներողամիտ ոգիին համար. միայն իրաւունք կ'ունենանք հարցնելու Ն. Ս. Օծութեան խոնարհաբար թէ՝ Դըն՛ճըլարցի Փափազեան եթէ անմեղ էր, ինչո՞ւ պատժուեցաւ... եւ թէ յանցաւոր էր ինչո՞ւ այսքան շուտով ներման կ'արժանանայ... այս կէտերը շատ տխուր խորհրդածութիւններ կը ներշնչեն մեզի՝ Էջմիածնի մէջ անցած դարձածներու մասին:

Թէ՛ տեղւոյս եւ թէ Բարիզաբնակ համայնքը վերջին ծայր յուզուած է այս մասին եւ՝ եթէ Դընճըլարցին համարձակի վերադառնալ այս կողմերը եւ ձեռք առնել վերստին իր գայթակղական ընթացքը, հետեւանքի մասին այս անգամ պատասխանատուն Էջմիածինը պիտի ըլլայ:

Մանչէսթըր ԱՐԹՈՅ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՄԵՐ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Զարգացման եւ կրթութեան համակիր Տիարպէքիրցի ազգայինները, եւ մանաւանդ մէկ քանի ուսումնատենչ երիտասարդներ, որոնք թէ՛ նիւթական եւ թէ՛ բարոյական ամէն տեսակ զոհողութիւններ ըրին, ու վերջապէս յաջողեցան կազմակերպելու «Կիրակնօրեայ վարժարան» մը, հանրային կրթութեան սատարելու համար:

Կիրակնօրեայ վարժարանի սկզբնաւորութիւնը յուսալից էր, քանի որ ստուար թիւով երիտասարդներ մատչքի տոմսակներ ի ձեռին խուռներամ կը դիմէին դպրոցին սրահը: Ուսանողներու աստիճանական աւելացումը սոյն կրթական յարկէն՝ թէպէտ յուսահատութեան կը մատնէր ուսուցչական մարմինը եւ ազգ. վարժարանաց Տնօրէնը, որոնք սակայն յարատեւ աշխատութեամբ կրցին գոնէ մասամբ բեղմնաւոր շրջան մը բոլորել: Այս առիթէն չօգտուեցան կարգ մը անմիտներ, բայց գտնուեցան ուրիշներ՝ որոնք նուիրական սերտ կապով մը զօդուած սոյն կրթական հաստատութեան՝ կարողացան մէկ տարիէն բաւականաչափ ուսման պաշար համբարել:

Առաջնորդարանի կողմէն ազգ. վարժարանաց հոգաբարձութեան յանձնուեցաւ Կիրակնօրեայ վարժարանին բարեկարգութիւնը: Այս վերջինն ալ վեց կարող երիտասարդներէ՝ ատենապետութեամբ Պ. Մանուկ Դանիէլեանի՝ Յանձնաժողով մը կազմեց, անոր յանձնելով սոյն վարժարանին ներքին կարգադրութիւնները: Ուսուցչական Ժողովին ծանուց թէ պէտք է ձրիաբար դասախօսել, ինչպէս նաեւ Տնօրէնին յանձնեց ներքին կարգադրութիւնները, որոնք բարեբաղդաբար չմերժեցին:

Ամբողջ տարի մը դասախօսութիւնները կանոնաւորապէս տեղի ունեցան. դասախօսուած ճիւղերն էին հայերէն, թուաբանութիւն, թուրքերէն եւ ֆրանսերէն կամ անգլերէն: Սոյն վարժարանին մէջ բարեբաղդաբար կրճատուած էին այն կարգ մը «ութիւն»ները, որոնք առօրեայ վարժարանին մէջ ամենամեծ տեղը կը գրաւեն ու տեղի չեն տար որ ուսանողները վերոյիշեալ կենսական ճիւղերուն մէջ ըստ բաւականի զարգանան: Բարոյախօսութեան դասը մանաւանդ խնամով աւանդուեցաւ անցեալ շրջանին մէջ, թէպէտ սակաւաթիւ երիտասարդներ մասնակցեցան սոյն ամենակարեւոր դասին, սակայն դասախօսող ուսուցիչները եւ մանաւանդ տնօրէնը, Պ. Մանուկ Պուլղուրճեան ու Պ. Մանուկ Դանիէլեան կրցան օգտակար դարձնել բարոյախօսութիւնը, որուն ներկայ եղողները հաճոյքով կ'ունկնդրէին: Բարոյախօսութեան դասերուն նիւթը ընդհանրապէս օգտակար ու շինիչ հանգամանք մը ունէր. բայց գտնուեցան երիտասարդներ, որոնք պարծանք մը համարելով անհաւատութիւնն ու Հայ. Եկեղեցւոյ ուղղափառութեան հակառակ խօսիլը, առանց ամչնալու համարձակեցան գրաւորապէս կարգ մը թեր ու դէմ կարծիքներ յայտնել մեր Մայրենի եկեղեցւոյն սկզբունքներուն նկատմամբ՝ բողոքական երիտասարդներու ներկայութեանն իսկ:

Այսպէս շարունակուեցաւ մինչեւ ամառ, երբ հետզհետէ Կիրակնօրեայ Վարժարանի ուսանողներուն թիւը նուազեցաւ, տիրող տաք ու հեղձուցիչ օդին պատճառաւ:

Օգոստոս 24ի կիրակի օրը, եկեղեցիին պատը փակցուած ազդարարագրով մը Կիրակնօրեայ վարժարանին վերաբացումը կը յայտարարուէր: Ժամը 4ին արդէն ստուար բազմութիւն մը լեցուցած էր որոշեալ սրահը, ուր տեղ հիմնադիր պարոնները աչքառու դեր մը ունէին: Դասախօսութիւններ տեղի չունեցան, այլ կարեւոր կարգադրութիւններ ըլլալէ յետոյ՝ խօսք առաւ Տնօրէն Պետրոս էֆ. Սրապեան եւ յարատեւ աշխատութեան վրայ ծանրանալով՝ շեշտեց անոր բազմապիսի օգուտները: Շնորհաւորեց երիտասարդութիւնը եւ մաղթեց որ յարատեւ աշխատութեամբ ու այդ նկարագրով կարենայ այսպիսի դժուար գործ մը առաջ տանիլ: Յետոյ Պ. Մանուկ Դանիէլեան մանրամասնեց Կիրակնօրեայ վարժարանի բազմակողմանի օգուտները: Արտաքնագործութեան նպատակը բացատրելէ ետքը՝ մարդկութեան պարտականութիւնը շեշտեց: Խօսելու կարեւորութիւնը մատնանշեց. ասոր համար երիտասարդ ուսանողութիւնը հրաւիրեց հրապարակաւ խօսելու վարժութիւններ ընել: Ասոր արդիւնքը, յաջորդ կիրակի, օգոստոս 31ին տեսնուեցաւ, երբ երիտասարդ մը — թէպէտ ոչ աւելի — բաւական կոկիկ գաւառաբարբառով, առոգանութեամբ եւ իմաստալից առակներով ուսման ու գիտութեան օգուտները պարզեց. ուրիշ երիտասարդ մը յաջորդեց, բայց պապանձելով վերջ տուաւ իր ատենաբանութեան:

* * *

Արդէն անցեալ տարի գրադարանի մը գոյութիւնը ազդուեցուցեր էինք, ուր տեղ պոլսահայ բոլոր հանդէսներէն եւ Արեւելք օրաթերթէն զատ կը գտնուին նաեւ գիրքեր — ըլլա՛ն բանասիրական կամ վիպական, ըլլան բնաստեղծական կամ լեզուագիտական — որոնցմէ մաս մը նուիրուած է զանազան անձանցներու կողմէ, եւ մաս մըն ալ գնուած է շաբաթականներէն գոյացած գումարով: Սոյն գիրքերը ուսանողներու տրամադրութեան տակ դրուած են, եւ առայժմ գրադարանապետ անուանուած է Յանձնաժողովի անդամներէն Պ. Պետրոս Սէրքեառեան, դպրոցի հիմնադիրներէն մէկը, որ կրթասէր ու զարգացած երիտասարդ մըն է:

Եթէ դիտելի կէտ մը կայ, այն ալ մեր հարուստ դասակարգին վերաբերեալ երիտասարդներու բացակայութիւնն է, որ աչքի կը զարնէ. ընդհանրապէս հոն յաճախողները արհեստաւոր են. չեմ գիտեր թէ մեր ջոջ երիտասարդները ինչո՞ւ չեն զիջանիր յաճախելու Կիրակնօրեայ վարժարանը:

Եւ երբ Կիրակնօրեայ վարժարանը կայ, մեր հարուստ երիտասարդներն ալ պէտք չէ՞ օգտուին սոյն օգտաշատ հաստատութենէն, որով ժողովրդեան իրենց հանդէպ ունեցած համարումը պիտի աւելնայ:

Անցեալ շաբաթ օր, օգոստոս 30ին Այնթապէն տեղս ժամանեց պարոն Դուրգէն Պարսամեան, հեզահամբոյր երիտասարդ մը, որ պիտի պաշտօնավարէ Ս. Կիրակոս եկեղեցիի ազգ. վարժարանին մէջ՝ իբրեւ աւագ ուսուցիչ:

Տիարպէքիր ՄԻ-Ր

ՌՈՒՍԻՈՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Այս լայնածաւալ երկիրը երեք գօտիի կրնանք բաժնել. հիւսիսային գօտի որ շատ մը անտառներով ծածկուած է, կեդրոնական գօտի՝ որ դալարագեղ արօտավայրերով եւ շատ մըն ալ ամլակ դաշտերով շրջապատուած է: Պետերբուրկի նաւահանգիստը ամէն օր անգլիական եւ գերմանական գլխաւոր նաւահանգիստներու հետ յարաբերութեան մէջ է. Բարիզի, Պէրլինի եւ այլ մայրաքաղաքներու հետ երկաթուղիներով հաղորդակցութեան մէջ կը գտնուի. այս ընդարձակ երկրին ճամբաներն ու պողոտաները շատ կանոնաւոր են, գետերն ալ վաճառքի փոխադրութեան յարմար: Երկրին զանազան կողմերը 42,500 ք. մ. երկաթուղի, կեդրոնական եւ արեւմտեան կողմերն ալ ջրանցքներ, հեռագրաթելեր եւ պողոտաներ կան: Մեծ քաղաքներու մէջ գործատուններ շինուած են: Թէեւ պարտամուրհակներու պայմանաժամը երկար, սակայն ռուս վաճառականը ընդհանրապէս պատուաւորապէս կը վճարէ իր պարտքը. Ֆրանսերէնը մեծ վաճառատուներու մէջ միայն գործածական է:

Հանածոներն են երկաթ, պղինձ, արծաթ, ոսկի, պլաթին, ձիւթ եւ քարիւղ (Պաքու, Կէրչ, Թաման): Մարմարիոն, աղ, կրանիթ, ծովափրփուր եւ այլն: Արմտիք, ցորեն, վարսակ, հաճար, գարի 555 միլիոն հեքթօլիթր, իսկ ճակնդեղ 130 միլիոն, վուշ, կանեփ 5 միլիոն կենդինար, ծխախոտ 70 հազար քիլոկրամ, գետնախնձոր 9 միլիոն հեքթօլիթր: Իսկ 95 միլիոնի չափ ջորի, էշ, ձի, եզ, ոչխար եւայլն ունի: Երկաթ եւ պողպատ 225 հազարական թոնօ, շաքար 6 միլիոն կենդինար, բամպակի դերձան 3 միլիոն ճախարակ, ձուլածոյ կէս միլիոն թոնօ:

Արտածելի նիւթերն են ձիւթ, գեղմ, մետաքս, ալիւր, մորթ, ոսկոր, ցորեն, գարի, քթան եւ հաճար: Ռուսիոյ՝ Ֆրանսայի հետ ունեցած առեւտրական յարաբերութեանց արժէքը 350 միլիոն ֆր.ի կը հասնի:

Ֆրանսայէն կ'արտածէ՝ գինի, օղի, ծխախոտ, բանջարեղէն, մրգեղէն, կարի մեքենաներ, նորոյթք, ժապաւէն, ճերմակեղէն, գրական պիտոյք, թուղթ եւ այլն: Ռուսական նաւահանգիստները այցելող նաւերու տարողութիւնն է 500 հազար թոնօ, որուն 26 հազարը իր ծովային վաճառականութեան կը պատկանի:

Երկրագործական եւ ճարտարարուեստական յառաջդիմութիւնը նոր սկսած է:

Ամէն տարի հազարաւոր տուփերով շերամի հունտ կը ներածուի Թուրքիայէ Կովկաս եւ այս պատճառաւ բաւական [illegible]

Ա. ԵՍԱՅԵԱՆ

ԵՒԴՈԿԻՈՅ

Ս. ՅՈՎԱԿԻՄ ԱՆՆԱՅԻ ՎԱՆՔԸ

(ՀՆԱԽՕՍԱԿԱՆ)

Ս. Աննայի վանքին շինութեան առթիւ, պահուած է ժողովուրդի ծերունի դասակարգին մօտ հրաշալի եւ խիստ հետաքրքրաշարժ աւանդութիւն մը, զոր պատկերացուցած ենք Արեւելքի 4161 թիւին մէջ «Հին [illegible] շուրջը» խորագրին տակ յօդուածով մը:

Այսօրինակ մեծագործութիւններով է որ Տ. Գէորգ Սրբազանի համբաւը կը հռչակուի հեռաւոր տեղեր ալ, բայց Սրբազանը ալ աւելի կը ծաղկի ընտրելագոյն աշակերտներով, որոնք են Յովհաննէս Վ. եպիսկոպոս Ակնայ Վիճակին, Զաքարիա Վրդ. եւ Եսայի Վրդ., որոնք Սրբազանէն կանուխ կը վախճանին, Գալուստ Վ. (հեղինակ Յիշատակագրութեան գրուածքին), Գաբրիէլ, Ներսէս, Յովհաննէս եւ Թադէոս Վրդ.ներ, որոնք Սրբազանի կենդանութեանը միաբան ըլլալով Ս. Աննայի մենաստանին, շինութեան ատեն քրտնաթոր կ'աշխատակցին գործաւորներուն:

Երբ Տ. Գէորգ Սրբազան այսպէս բազմահոգ տառապանքներով կը լրացնէ շինութեան գործը, կը սկսի այնուհետեւ իր մաքրասուն անձը տկարանալ օր ըստ օրէ, բայց այս պայմաններուն մէջ անգամ Ն. Սրբազնութիւնը չի դադրիր զբաղելէ առաջնորդական կենսամաշ հոգերով: Ս. մենաստանին շինութենէն չորս տարի ետքը՝ Սրբազանը կը մատնուի մահացուչակ ցաւերու, որոնց դէմ չեն կրնար մաքառիլ բժիշկները դեղերով, եւ վերջապէս Տ. Գէորգ Արքեպիսկ. կը կնքէ իր բազմարդիւն ու մաքրակրօն կեանքը, վաթսունըհինգամեայ հասակին մէջ, քսան տարի քաղաքս պաշտօնավարելէ ետք, 1832 սեպտ. ամսուն: Հանգուցեալ Սրբազանին մարմինը կ'ամփոփուի հոգեւորական հանդէսով, Ս. եկեղեցիին գաւիթը, տաճարին դրան դէմը:

Տ. Գէորգ Սրբազանի ողբալի վախճանէն յետոյ, քաղաքիս մեծամեծները միաբանելով կը յորդորեն Գալուստ Վրդ.ը՝ յանձն առնուլ Վիճակին հովուութիւնը, որպէս զի հօրը Աթոռը կարենայ ժառանգել իր որդին, բայց Յիշատակագրութեան հեղինակը իր անձնահաւատութիւնը մէջ բերելով կը մերժէ. ժողովուրդը սակայն կը ստիպէ եւ կը հաւանեցնէ Գալուստ Վրդ.ը՝ Ս. Աննայի վանահայրութեան հետ ստանձնել առժամաբար Պատր. Փոխանորդի պաշտօնը, Ռէճէպ ամսէն՝ իբր Առաջնորդ քաղաքս կը ղրկուի Կ. Պոլսեցի Եփրեմ Վրդ., որ կը փորձէ քանի մը բարեկարգութիւններ, ինչպէս, արգելք կը դնէ հարսանիքի առթիւ ատարպայման ծախքերու: Եփրեմ Վրդ. գիտնական եւ ուսումնասէր կղերական մը, վանքին մէջ կը հաստատէ գեղեցիկ ուսումնարան մը, ուր կը ժողվէ տասնըհինգ մանուկներ (*) որոնք կ'ուսանին ճարտասանութիւն եւ այլն, բայց քիչ ժամանակէն կը ցրուին ամէնն ալ եւ դպրոցը կը խանգարի:

Քաղաքիս երեւելիները Եփրեմ Վրդ.ի համակրած չըլլալով, հինգ տարի ետք, 1838ին կը գրեն Կ. Պոլիս եւ Վիճակիս Առաջնորդ կարգել կուտան Գալուստ Վրդ. առանց կանխապէս անոր հաւանութիւնը ստանալու. սկզբան Գալուստ Վրդ. կը դժուարի ընդունիլ այդ ծանր պաշտօնը, բայց յետոյ թախանձանքներու վրայ, կը համակերպի ժողովուրդին միահամուռ բաղձանքին:

Գալուստ Վրդ. այնուհետեւ կը սկսի բոլորանուէր պարապիլ իր պարտականութեանց խղճամիտ կատարման: Նորընտիր Առաջնորդը տեսնելով որ մինչեւ այն ատեն քահանաները՝ հացագործներուն պէս շատ նշխարներ կը շինէին ու ժողովուրդին ամէն դասակարգի եւ հասակի անձանց ձեռքը կուտային, պատուէր կուտայ բոլոր քահանաներուն՝ երեք նշխար միայն շինեն, որոնցմէ երկուքը մասին հետ կը բեկանեն, որպէս զի ամբողջ նշխարը դուրս չելլէ: Այս բանին մէջ թէ՛ եկեղեցականները եւ թէ աշխարհականները կը ջատագովեն Գալուստ Վրդ.ին խոհեմութիւնը: Ասկէ զատ գործունեայ Վրդ.ը գմբէթաւոր յարկով ծածկել կուտայ լուսահոգի Տ. Գէորգ Սրբազանի դամբարանը. կը շինէ Վերին Ճէհնիլիքը, նման առաջինին որ տնկուած էր Սրբազանի ատեն, կը կառուցանէ գեղեցկաշէն վերնայարկ մը՝ երկու վայելուչ սենեակներով, գեղեցիկ դստիկոն մը եւ միաբանութեան բարձրահայեաց զբօսարան մը, կը հաստատէ պարտէզ մը, վարը՝ վանքէն քիչ մը հեռի, ընդեղէններու եւ բանջարեղէններու համար, անոր վերեւը շինել տալով մեծ աւազան մը, նորաշէն պարտէզը ոռոգելու մտքով:

Տակաւ, հովուական պաշտօնը բազմապահանջ հանգամանք մը կը ստանայ. այս պատճառաւ Գալուստ Վ., իր կազմուածքի տկարութենէն բռնադատուած, բազմիցս կ'առաջարկէ քաղաքիս երեւելիներուն՝ զինքը զերծ կացուցանել առաջնորդական հոգերէ, եւ վերջապէս կը յաջողի, երեքամեայ պաշտօնավարութենէ ետք, ընդունիլ տալ իր հրաժարականը՝ առանց դադրելու ծառայելէ Ս. մենաստանին:

Ապա ժողովուրդը միախորհուրդ յարմար կը դատէ խնդրել Մարզուանու Յակոբոս Սրբազանէն որ իր Վիճակին հետ հովուէ նաեւ Եւդոկիոյ Թեմը: Ասոր համար նորէն կը թղթակցին Ս. Պատրիարքին եւ Ն. Սրբազնութեան հետ, որ կը գոհացնէ եղած խնդիրքը:

1841 թուին քաղաքս կուգայ Յակոբոս Սրբազան եւ ամէն դասակարգէն կ'ողջունուի շատ խանդավառ ընդունելութեամբ, սեպտ. 10ին, նախընթաց օրը խաչի տօնին:

Եւ որովհետեւ Սրբազանը մեծ փոյթ ունէր վանքերու եւ եկեղեցիներու շինութեան, իր առաջնորդութեան յաջորդ տարին իսկ հիմերէն կը նորոգէ Ս. Յովհան Ոսկեբերանի վանքը, կառուցանելով արտաքին գեղեցկադիր տաճար մը, ամբակուռ պարիսպներ եւ վայելուչ սենեակներ:

Այնուհետեւ Յակոբոս Սրբազան բոլոր խարխուլ եկեղեցիները վերանորոգելէ զատ՝ նորանոր տաճարներ կը հիմնէ շրջակայ գիւղերու մէջ, որոնք մինչեւ այն ատեն զուրկ կը մնային սրբավայրերէ:

Եօթնամեայ պաշտօնավարութեանը միջոցին Ն. Սրբազնութիւնը կառուցանել կուտայ Ս. Յովհան Ոսկեբերանի արտաքին տաճարը, ինչպէս յիշեցինք, Պիւսկիւճիւք, Կէտաղազ, Գրիգորիս եւ Ենտիզ հայաբնակ գիւղերու եւ քաղաքիս Ս. Երրորդութիւն անուն եկեղեցիները:

Իսկ 1848 թուին, Յակոբոս Սրբազան [illegible] նորան մը շատ փառաւոր, եւ երբ, բովանդակ ազգէն կը հրաւիրուի Կ. Պոլսոյ պատրիարքական պաշտօնին, իրեն փոխանորդ կը նշանակէ քաղաքիս մէջ Գալուստ վրդ.ը, ու պատուիրելով անոր եւ ուրիշ երեւելիներու հոգ տանիլ ուսումնարանին պայծառութեանը՝ կ'ուղեւորի դէպի Կ. Պոլիս եւ կը բազմի պատրիարքական աթոռը, 1848 տարւոյն Նոյեմբ.ի մէջ:

Գալուստ Ծ. վրդ. երեք տարի եւս կը վարէ Պատրիարքական փոխանորդութիւնը ու Ս. մենաստանին վանահայրութիւնը. յետոյ 1851 թուին Կեսարացի Հանէսեան Յակոբ Ծ. վրդ. կը ղրկուի Առաջնորդ Եւդոկիոյ, բայց սա յաջորդ տարին Պատրիարք Սրբազանէն եպիսկոպոսական վկայական ստանալով ճամբայ կ'ելնայ դէպի Էջմիածին, ուր եպիսկոպոս կը ձեռնադրուի Ներսէս Հայրապետէն:

Հոս վերջ կը գտնէ Յիշատակագրութիւնը:

1851 թուէն մինչեւ 1865 թիւը գրանուած միջոցը պզտիկ պատմական պակաս մնացած մաս մը կայ, զոր չկրցանք լեցնել՝ հակառակ ուշադիր հետազօտութիւններու: Գալուստ վրդ.ի մահը պատահած է 1861ին. հաւանական է որ մինչեւ այս թուականը վարած ըլլայ վանահայրութիւնը:

Յիշատակարաններու չգոյութենէն մղուած՝ խնդրեցինք ինքնէքլէքնոր բարեկամէ մը, որ 1865ին աշակերտած է Ս. Աննայի մենաստանի երբեմնի դպրոցին, տեղեկութիւններ հաղորդել մեզի: Մեր բարեկամը, գնահատելի փութկո-

---

(*) Այս շրջանի աշակերտներէն է հանգուցեալ Տ. Յովսէփ քհնյ. Հալաճեան (+1895), որ կը զանազանուէր քահանաներու սովորական դասակարգէն, իր գրելու, խօսելու եւ վարչային կարողութիւններով: Յաճախ այս երէցը կը խմբագրէր գրաբար գրութիւններ՝ շատ սահուն ու ոսկեդարեան լեզուով. աւուր պատշաճի կը քարոզէր մայր եկեղեցիի մէջ, որուն աւագերէցն էր, եւ Սրբավայրէն դուրս ալ՝ յարմար պարագաներում միշտ լսելի կ'ըլլային անոր ազդու խրատականները, մխիթարականներն ու խնդակցականները: Բաւական ատեն եւ մինչեւ իր մահը վարեց տեղւոյս առաջնորդական փոխանորդի պաշտօնը՝ ձեռնհասօրէն ու արդիւնաւորապէս:

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (98)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Գ.

Ուրախութեան ճառագայթ մը լուսաւորեց կոմսուհիին դէմքը: Սփոփանքի հառաչ մը աւելցուց իր վիրաւորուած սիրտը: Այդ մխիթարական գաղափարին կառչեցաւ, որ զինքը, ցնդորդած էր անձնութեան ատեն:

— Կրնայ ըլլալ որ տարապարտ ամբաստանութիւն մըն է իմ ըրածս: Ո՛վ գիտէ թէ նախանձ չարժանիք չունի, եւ երեւոյթներն են որ կը խաբեն զիս... Ինչպէս հաւատալ որ Արման այնքան սիրալիր, հաւատարիմ, ուղղամիտ, կրցած է զիս խաբել դժնեայ կերպով, անարգօրէն...

Մարքիզը ցնցեց գլուխը, ու հեգնոտ շրթունքը կծկելով ըսաւ.

— Ամուսին մը չի կրնար դժնեայ կերպով ու անարգօրէն խաբել, երբ իր կինը բան մը չի գիտեր . . . իր արարքը պարտկելու համար տարած հոգը կ'ապացուցանէ թէ իր կնոջ նկատմամբ ակնածանք ունի... Աստուա՛ծ իմ, աշխարհիս ամէնէն անտրամաբանական բանն է զոր կ'ընէք դուք, ամուսնացեալ կիներդ, երբ կ'ուզէք անպատճառ թափանցել ամէն գաղտնիք ու գիտնալ ամէն ինչ, որով ձեր սիրտին մաշման պատճառ կ'ըլլաք: Ամուսնական հաւատարմութիւնը, զոր դուք կը պահանջէք, գրեթէ անգտանելիօրէն հազուագիւտ է... Եթէ ես ձեր տեղը ըլլայի, փոխանակ աչքերս մեծ մեծ բանալու, լաւ տեսնելու համար, ձեռքերովս պիտի գոցէի զանոնք, աւելի ստուգութեամբ կոյր ըլլալու համար... մարդէ մը մի խնդրէք այն բանը՝ զոր չի կրնար ձեզի տալ, եւ գոհացէք ձեզի տրուածով. իր յարատեւութիւնը, իր ազնուութիւնը եւ հեզահամբոյր վարմունքը: Ասոնք են որ կ'ապահովեն ամենօրեայ երջանկութիւնը... Մնացեալը վէպ է. գիրքերուն ձգեցէք զանոնք եւ կեանքի մէջ մի նկրտեցէք:

Կոմսուհին ա՛լ եւս մտիկ չէր ըներ իր բարեկամին խօսքերուն: Իր աչքերուն առջեւ կուգար Վիէննայի մէկ արուարձանին մէջ փոքր տուն մը ու անոր կանաչագեղ պարտէզը, ուր կը սպրդէր բաղեղներու տակ ծածկուած դուռնէ մը: Ո՛րքան երջանիկ եղած էին հոն, ո՛րքան երդումներ փոխանակած ու հաւատարիմ գտնուած էին անոնց մէջ: Ապա, ինք, կոմսուհին Բարիզ եկած էր, իր ամուսինին սուգէն յետոյ. տասնըութը ամիսէ ի վեր բաժնուած էր Արմանէն: Առաջին անգամ կոմսին հետ ժամադիր եղած էին Շան զ'Էլիզէի մէկ յարկաբաժնին մէջ, զոր Արման վարձած էր առժամապէս, մինչեւ որ բնակարան մը ընտրէին: Կը տեսնէր Արմանը, որ սրահէն ներս մանելով, երեք քայլ հեռու կեցած էր, յուզումէն տժգունած. յետոյ անդիմադրելի շարժումով մը՝ իր ոտքերուն առջեւ նետուած էր, գրեթէ թեւերուն մէջ, ուրախութենէն արտասուելով: Այն ատեն ո՛րքան կը սիրէր Արմանը, եւ ո՛րքան գաղտրիկ ու քաղցր խօսքեր փոխանակած էին իրարու հետ: Օրը իրիկուն կ'ըլլար, ու երեք ժամէ ի վեր, սրահին մէջ փակուած, քով քովի նստած, ձեռք ձեռքի մէջ, աչքերնին իրարու յառած, բազմոցին վրայ կը խօսակցէին. սահած ժամանակին վրայ գաղափար չունէին, ու կոմսը չէր կրնար զատուիլ իր սիրուհիէն: Այս վերջինը ճաշի վար դրած էր կոմսը, ու պարզուկ սեղանատան մէջ ճաշած էին երկու սիրահարները, որոնք վերջին անգամ իրար տեսած էին Շվարցպուրկ իշխանին շքեղ բնակարանին մէջ: Ցորեկաբաժինին պարզութեան վրայ կը խօսէին, արձակուրդի մէջ եղող դպրոցականներու պէս ծիծաղելով, ամէն ինչ սիրուն ու բերկրապատար գտնելով: Միակ վստահելի ծառայ մը կը սպասարկէր սեղանին վրայ:

Ու ամբողջ տասը տարի այսպէս եղած էր: Ամէնէն քաղցր, ամէնէն ապահով ու երջանիկ կեանքն է որ կ'անցընէին: Անայլայլ կերպով ջինջ երկինք մը, որուն վրայ որոտում մը պայթած էր, առանց փոթորիկի կանխագուշակ եղող ամպերու: Ու ամէն ինչ վրդովուած էր. թերեւս անդորրութիւն չի տիրեր ալ եւս:

Խեղճ կինը, այս տխուր մտածումները ունենալով, չկրցաւ արտասուելէ զսպել ինքզինքը. լուռ, առանց ցուցամոլութեան ու ամօթի, յորդ արցունքներ կը թափէր կոմսուհին: Իր հինաւուրց բարեկամով չէր զբաղեր ալ եւս. անոր ներկայութիւնն իսկ մոռցած՝ իր ջախջախուած կեանքին վրայ միայն կը խորհէր: Ոտքի ելաւ եւ պատուհանին առջեւ գնաց յամրօրէն, կարծես տեսնելու համար Արմանը՝ որուն վրայ կեդրոնացած էին բոլոր մտածումները եւ որուն վրայ կը կասկածէր թէ սիրուհիին քով կը գտնուէր այդ պահուն: Իրեն այնպէս կը թուէր որ ամուսինը տուն պիտի դառնար առջի պէս, իր վախերուն անտեղի ըլլալը ապացուցանելով: Կոմսուհին դատարկ տեսաւ բակը, արեգակին տակ փայլող իր սալայատակներով: Խոր հառաչ մը արձակեց ու մրմնջեց.

— Ո՛չ: Այսպէս ապրիլը ապրիլ չէ բնաւ:

Դէպ ի մարքիզը խոյացաւ եւ խորունկ նայուածք մը նետելով անոր վրայ, ըսաւ.

(Շարունակելի)

տութեամբ գոհացում տուաւ մեր խնդրանքին, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններով, որոնցմէ օգտուելով կը շարունակենք մեր հնախօսականը։

Վանքը հասած մինչեւ 1865, կը պատմէ մեր բարեկամը — հոն կը գտնուէին հանրածանօթ Մանուէլ վրդ. եւ ուրիշ հնօրեայ արեղայ մը՝ Ներսէս վրդ., (*) որ քիչ վերջ վախճանեցաւ՝ թողլով վանքին բաւական մեծկակ գումար մը։ Չեմ կրնար դժբաղդաբար ճշդել՝ թէ այս վարդապետներէն ո՞րը կը վարէր վանահայրութիւնը։ Այս թուականին կար նաեւ նմանապէս հանրածանօթ Մարտիրոս վրդ.ը, որու մասին կ'ըսուէր սակայն թէ ինչ ինչ տարրերներու համար արտաքսուած էր վանքէն եւ քաղաքի իր տանը կը բնակէր։ Վերյիշեալ երկու վրդ.ներէն զատ՝ կար նաեւ Ամասիացի Կարապետ աւագ սարկաւագ Ոսկերչեան (Թօփալեան), որ կը վարէր նոյն ժամանակուան մառանագետուրոց վարժարանի վերին տեսչութիւնը եւ ուսուցչութիւնը։ Կարապետ աւագ սարկաւագ կուսակրօն քնոյ. ձեռնադրուեցաւ, կարծեմ տարի մը յետոյ, Ստեփաննոս վրդ. անունով, տեղացի ալեզարդ Ցաքորոս արք. Միքայէլեանի ձեռամբ։

Եւդոկիա (Նար.) ՄԻՍԱՔ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

(*) Անհաւանական չէ՞ր ենթադրել թէ ծերունազարդ արեղան վարած ըլլայ մենաստանին վանահայրական պաշտօնը՝ բարեյիշատակ Գալուստ վրդ.էն ետք, 1861-1865, քանի որ 1865ին հաւանական ծերութեան մը մէջ կը կնքէ իր մահկանացուն. այսպէսով դարմանուած կ'ըլլայ խզումը մեր հնախօսական պատմական թելին։

Արտաքին Լուրեր

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆրանսայի թեւարկութիւնը. — Երրեակ համաձայնութիւնը. — Պ. Ժորէսի յօդուածը ու Տէյլի Մէյլի հեռագիրը. — Ֆրանսայի կառավարութեան բաղաձակացութիւնը. — Թերահաւատութիւնը Լոնտոնի մէջ.

Բարիզ, 27 սեպտ. — Ժամանակէ մը ի վեր բաւական կը խօսուի Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտեան մասին վրայ։ Ամէն անգամ որ այդ խնդիրը երեւան ելլէ, Ֆրանսայի թերթերը ու մտադրութիւններն ալ խնդրոյ առարկայ կ'ըլլան։ Պ. Ժորէս հանրային հետաքրքրութիւնը վառեց ուրիշ օր առաջ հրատարակած յօդուածով մը, ըսելով որ Ֆրանսա թեւարկութիւն մը պիտի հաստատէ Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտեան մասին վրայ։ Անգլիական ժողովրդական լրագիր մը՝ Տէյլի Մէյլ աւելի հրահրեց այդ հետաքրքրութիւնը՝ հրատարակելով Բարիզէն զգայացունց հեռագիր մը, որ ծանուցանէ... Այդ հեռագրին մէջ ըսուած էր որ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ, Սպանիոյ հաւանութեամբ, կարգադրութիւն մը եղած է, ֆրանսական թեւարկութիւն մը հաստատելու Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտեան մասին վրայ, թէ ասոր փոխարէն Անգլիա ու Սպանիա առաւելութիւններ ձեռք պիտի բերեն ուրիշ տեղեր եւ թէ Իտալիոյ ալ տեղեկութիւն պիտի հաղորդուի։ Այդ զանազան զրոյցները, աւելորդ է ըսել թէ, յուզում առաջ բերին Ֆրանսայի ժողովրդեան մէջ։ Ահաւասիկ թէ ի՛նչ է ճշմարտութիւնը. — Պ. Ժորէսի յօդուածին նկատմամբ Ալժէրէն ուղղուած սա հեռագիրը կը լուծէ ընկերվարական կուսակցութեան մէջտեղ նետած հանելուկը.

«Իրազեկ շրջանակներու մէջ գտնուած կը կարծուի Պ. Ժորէսի հրատարակութեան լուծումը, այն հրատարակութեան որուն մէջ խօսած է Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտեան մասին վրայ թեւարկութիւն մը հաստատելու խնդրոյն նկատմամբ։ Կազմակերպել ամէն երկրի մէջ, պատերազմի ու արշաւանքի հաւանականութեան իբրեւ զգուշութիւն, զինուորական շարժման յատակագիծներ կան։ Այդ տեսութեամբ անկարելի էր չնախատեսել Ալժէրիոյ զինուորներու մէկ մասին արեւմտեան սահմանակից երկիրը մտնելու պատահականութիւնը։ Այդ յատակագիծը, զանազան առիթներով փոխուած, գոյութիւն ունի, Ափրիկէի մէջ ֆրանսական բանակին կազմակերպութենէն ի վեր։ Ի՛նչ տեսակ անզգուշութեան մը հետեւանքով Պ. Ժորէս կրցած է տեղեկանալ ամբողջութեանը կամ մէկ մասին զինուորական շարժման այդ յատակագծերուն, նաեւ ի՛նչ կերպով կարծած է թէ ֆրանսական զինուորներուն անմիջապէս Ալժէրիոյ արեւմտեան սահմանը մտնելուն կը վերաբերի։ Ասոնց պատճառները յայտնի չեն։ Սակայն խնդիրն այն տեսակ երեւոյթ մը կը տրուի՝ իբրեւ թէ Գերմանիոյ հետ անմիջական պատերազմի մը վրայ եղած ըլլայ խնդիրը, քանի որ Ֆրանսայի արեւելեան մասին զինուորներուն համար ալ շարժման յատակագիծ մը կայ։»

Տէյլի Մէյլի զգայացունց հեռագրին գալով, ատիկա ալ համեմատ սխալի մը վրայ հիմնուած է եւ ատոր բացատրութիւնն ալ վերոգրեալ պարագաներուն մէջ կայ։ Իրաւ է որ Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտեան մասին ամէնէն աւելի շահագրգռուող երեք տէրութիւնները՝ Անգլիա, Սպանիա ու Ֆրանսա քանի անգամներ նկատողութեան առին նոյն տեղին կացութեան յառաջ գալիք պատահականութիւնները. իրաւ է որ կատարուած կարծիքի փոխանակութիւնները խիստ հաշտարար ու բարեկամական ոգւով մը կատարուեցան. Նոյնպէս իրաւ է որ երեք երկիրները սկզբունքով կարգադրեցին այն բոլոր անհամաձայնութիւնները որոնք կրնային ծագիլ քանի մը որոշ պարագաներու մէջ։ Բայց բացարձակապէս ճիշդ չէ որ բառին բուն նշանակութեամբ համաձայնութիւն մը գոյացուած ըլլայ, որովհետեւ երեք տէրութիւնները կարծիքի փոխանակութիւն մը կատարած են, սակայն չի հետեւիր թէ անոնցմէ մէկը թեւարկութիւն մը պիտի կատարէ։ Ֆրանսայի կառավարութեան ընթացքը էապէս խաղաղական է եւ, Պ. Ժորէսի բառերին պէս, բնաւ մտադրութիւն չունի տիրապետութեան եւ կամ Տէյլի Մէյլի բառերին պէս թեւարկութիւն մը կատարելու։ Ֆրանսայի ընթացքը ամէն բանէ առաջ պաշտպանողական է եւ ոչ թէ յարձակողական։ Դահլիճին բոլոր անդամները համամիտ են այդ ընթացքին, ինչ որ համամտութեամբ որոշուած է արտաքին գործոց նախարարին որ Ֆրանսայի արտաքին շահերուն պատասխանատուն է, եւ նախարարապետին ու ներքին գործոց նախարարին որ պատասխանատու է Ֆրանսայի ափրիկեան նահանգներուն ապահովութեանը։ Հարկ է նաեւ յայտարարել թէ տեղի չէ ունեցած այն տեսակ միջադէպ մը որ ներկային ու խիստ մօտաւոր ապագայի մը մէջ կարենայ փոխել այդ ընթացքը՝ արդիւնք խոհեմութեան, չափաւորութեան ու չըրջահայեցութեան։

Լոնտոն. — Տէյլի Մէյլի այն հեռագիրը որ Բարիզի իր մասնաւոր եւ ոչ թէ սովորական թղթակցէն ստացած է՝ Ֆրանսայի կողմէ, շահագրգռուող տէրութեանց հաւանութեամբ, Ափրիկէի հիւսիսային արեւմտեան մասին վրայ թեւարկութիւն մը հաստատելու խնդրոյն համար, բաւական յուզում մը պատճառեց Լոնտոնի մէջ։ Դիւանագիտական այն միջավայրերուն մէջ, ուր մասնաւորապէս այդ խնդրով կը զբաղին, նոյն լուրին հաւատք չընծայուիր։ Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ ո՛չ կ'ուզուի հերքել եւ ոչ ալ հաստատել։ Միայն կ'ըսուի թէ այդ մասին ըսելիք բան մը չկայ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզի Պապական Նուիրակը. — Իտալիոյ թագաւորին այցելութեանը առթիւ. — Մօնսինեօր Լորէնցելլի պիտի մեկնի։

Բարիզ, 28 սեպտ. — Ընդհանուր հետաքրքրութիւն մը կար գիտնալու համար թէ Բարիզի պապական նուիրակը ի՛նչ ընթացքի պիտի հետեւի, երբ Իտալիոյ թագաւորը Բարիզ այցելէ։ Ոմանք կ'ըսէին թէ պապական նուիրակ Մօնսինեօր Լորէնցելլի այդ միջոցին բացակայ պիտի ըլլայ Բարիզէն։ Ուրիշներ ալ կը յայտարարէին թէ Պիոս Ժ.ի ներկայացուցիչը Ֆրանսայի մայրաքաղաքէն պիտի չհեռանայ, այլ իր պաշտօնարանին մէջ պիտի փակուի։ Այդ խնդրոյն վրայ Հավաս սեպտ. 27 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Հռոմէն.

«Ավէնիրէ տ'Իթալիա կաթոլիկ լրագիրը, որ յարաբերութիւն ունի Վատիկանի հետ, հեռագիր ձեւով սա լուրը կը հրատարակէ. — Բարիզի պապական նուիրակ Մօնսինեօր Լորէնցելլի ժամանակէ մը ի վեր կը փափաքէր Հռոմ գալու եւ իր յարգանքները մատուցանելու Նոր Պապին։ Արձակուրդ մը ստացաւ որ հոկտեմբերի երկրորդ տասնօրեակին պիտի սկսի։ Ուստի Բարիզի պապական նուիրակը քիչ ատենէն Հռոմ գալով, անկէ իր ծննդավայրը՝ Պուլոնեա պիտի երթայ։ Հետեւաբար Իտալիոյ թագաւորին այցելութեանը պահուն Բարիզ պիտի չգտնուի։

— Այս մասին կարելի չէ եղած տեղեկութիւն առնել նուիրակութեան պաշտօնատունէն։

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Բուանկ-Թունկի մէջ. — Փոխարքային վերադարձը. — Ժանտախտ եւ Խոլերա։

Շանկայ, 27 սեպտ. — Չէն փոխարքան Բաւան-Սիէն փոխէն Բանղոն կը վերադառնայ, վասն զի Բանղոնի հասոյթներու յանձնաժողովին դեր-նախագահէն, գլխաւոր պաշտօնատարներէն եւ բարեկեցիկ դասակարգէն հեռագիր մը ստացած է՝ ծանուցանելով թէ Բուանկ-Թունկի կացութիւնը գոհացուցիչ չէ։ Փոխարքան սեպտ. 28ին Բանղոն կը սպասուի։

Թիէն-Ցին. — Խոլէրան ու ժանտախտը աւեր կը գործեն Բէյ-Թանկի մէջ։ Երկու ամսուան միջոցին երկու հազար մահեր պատահեցան։ Օրական միջին հաշուով տասնըհինգ մահեր կը պատահին. Բէյ-Թանկ ունի 15,000 բնակիչ եւ Թագուի հիւսիսային արեւելեան կողմը կը գտնուի 9 ուկէս քիլոմէթր հեռաւորութեամբ։ Փոխարքան եւ օտարազգի զօրավարները առողջապահական յանձնաժողովներ կազմեցին՝ հիւանդութեան ճարակումը արգիլելու համար։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Փակման Նիստը Հավրի մէջ. — Պարիզի Ծրագիրը. — Առեւտրական Նախարարին Ճառը։

Հավր, 26 սեպտ. — Խաղաղութեան համաժողովին անդամները, որոնք Ռուանէն մասնաւոր շոգենաւով հոս ժամանած էին, կէսօրէն ետքը ցամաք ելան եւ բազմաթիւ ժողովրդեան կողմէ ընդունուեցան «Կեցցէ՛ խաղաղութիւնը» աղաղակներով։ Քիչ վերջը ֆրանսական ու անգլիական պատուիրակները քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ հաւաքուեցան Պարիզէ ծրագրին վրայ վիճաբանելու։ Անգլիական պատուիրակներէն մէկը ներկայացուց Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ կնքուելիք դաշնադրութեան խնդիրը եւ ըսաւ. — «Այս գումարումը պատմական կարեւորութիւն մը պիտի ունենայ։ Լա Հէյի դիւանանախորհուրդը միջոցը ընծայեց մեզի՝ առաջ բերելով միութիւնը երկու ժողովուրդներու որոնք մարդկութեան համար մաքառած են։ Այդ երկու ազգերը պէտք է ձեռք ձեռքի տուած ընթանան։ Պէտք է գործադրել Լա Հէյի պայմանադրութեան 19րդ յօդուածը։»

Հավր, 27 սեպտ. — Խաղաղութեան համաժողովին փակման նիստը տեղի ունեցաւ Ֆրանքլինի սրահին մէջ՝ Ֆրանսայի առեւտրական նախարար Պ. Թրույեոյի նախագահութեամբ։ Քանի մը ճառեր խօսուեցան։ Առեւտրական նախարարն ալ բանախօսութիւն մը արտասանելով նախ պարզեց իր ներկայութեան հանգամանքը, ըսելով որ կ'ուզէ իր խորին համակրութեան հաւաստիքը տալ խաղաղասիրական գործին։ Պ. Թրուեօ յարեց.

«Ֆրանսա իրեն պատիւ մը կը համարի գլուխ կեցած ըլլալուն համար այն շարժումին որ առաջ եկաւ ամբողջ աշխարհի մէջ։ Այդ ահագին շարժումը այնքան մեծ յառաջդիմութիւններ պիտի ընէ որքան աշխատուէր մեծցայ սերունդին պատմութիւն ուսուցանելու առթիւ ցոյց տալու ոչ միայն պատերազմին աւելի կամ նուազ փառաւոր օգուտները, այլ յաղթութեան ներքին կողմը։ Եթէ նոյն իսկ յաղթականներուն անմիջապէս չյայտնուէին հարստութեան աղէտալի վերադարձումները, ո՛րքան ծանր չեն ճնշեր թէ՛ յաղթուողներուն եւ թէ յաղթողներուն վրայ։ Եթէ նկատողութեան առնուի թէ երեսուն տարիէ ի վեր Եւրոպա տարին տասը միլիար ֆրանքէն աւելի կը ծախսէ ժողովուրդներու միջեւ պահելու բանակին գրութիւնը, մի՞թէ միտքը չի՞ շփոթիր, չի՞ տրտմիր երբ մտածէ այն հրաշալիքներուն վրայ զորս այդ միլիառներուն գործածութիւնը առաջ պիտի բերէր, եթէ յատկացուէին գիտական, նիւթական, ճարտարարուեստի ու ընկերական յառաջդիմութեանց։»

Պ. Թրույեոյի այդ խօսքերը ջերմապէս ծափահարուեցան։

ԱՆԳԼԻԱ

Արշաւախումբի առաքում դէպ ի Սոմալիլէնտ. — Լոնտոնի ոստիկանութիւնը ու կառապանները. — Ալեքսանդր Տիւմայի գործերը։

Լոնտոն, 27 սեպտ. — Երկար վարանումներէ յետոյ, անգլիական կառավարութիւնը որոշած է արշաւախումբ մը ղրկել Սոմալիլէնտ։ Անցեալ հինգշաբթի երեք փոխադրանաւեր ալ վարձած է, որով մինչեւ հիմա ութը կը հասնի անոնց թիւը, Հնդկաստանէն պաշար փոխադրելու համար Ափրիկէի արեւմտեան ծովեզերքը։

— Լոնտոնի ոստիկանութեան ու կառապաններուն միջեւ այս պահուս խնդիր մը կայ։ Ամէնէն բազմամարդ փողոցներու խճողման առաջքը առնելու համար, ոստիկանութիւնը արգիլած էր կառապաններուն՝ պարապ կառքով շրջագայիլ փողոցներէն։ Կառապաններու սենդիքան գիր մը ղրկելով խնդրեց ետ առնել այդ որոշումը։

Ոստիկանութիւնը, սոր վրայ, ետ առաւ իր որոշումը, պայմանաւ որ կառապաններու սենտիքան մինչեւ երկուշաբթի առտու ուրիշ միջոց մը ցոյց տայ, առանց վնասելու կառապաններու շահերուն։

— Անգլիոյ մէջ, այս պահուս հետաքրքրութեամբ կը կարդացուին Ալեքսանդր Տիւմայի գործերը, որոնց մէկ ամբողջական թարգմանութիւնը հրատարակուած է, բաղկացած 70 հատորէ։ Առաջին հատորին մէջ, Երեք հրացանակիրները, յառաջաբան մը գրած է ծանօթ քննադատ Պ. Էնտրիւ Լանկ։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Հանդէս մը Ռիեզի մէջ. — Պիոս Ժ.ի Ներմուծած Նորութիւնները։

Հռոմ 27, սեպտ. — Երէկ, Ռիեզիի մէջ, մեծ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ յուշարար տախտակին զետեղումը Պիոս Ժ.ի ծնած տան վրայ։ Բազմաթիւ ուխտաւորներ Ռիեզէ գացած էին, ներկայ գտնուելու համար այս արարողութեան։ Մեծ բազմութիւն խռնուած էր քաղաքին մէջ։ Նմանապէս հեռագրական նոր կայանի մը բացումը կատարուեցաւ։ Ռիեզէի գործակալը երկու հեռագիրներ ղրկեց, մէկը թագաւորին ուղղուած, միւսը՝ Պապին։

— Պիոս Ժ. Պապը կը շարունակէ նորութիւններ ներմուծել։ Ջուզեր, իր նախորդներուն պէս, ոսկիէ ու արծաթէ ամաններու մէջ ճաշել։ Հրամայած է որ պարզ սպասներ միայն դնեն իր սեղանին վրայ։ Պապը իմացած ըլլալով թէ խոհանոցի սպասաւորները իրենց ծախքով կը կերակրուին, հրամայեց որ այսուհետեւ ձրիապէս սնունդ առնեն անոնք։ Մատակարարը դիտել տուաւ թէ այդպէս շատ հին սովորութիւն մը պիտի ջնջուէր։ Պապը պատասխանեց. «Սովորութիւնը թերեւս հին է, բայց ատոր համար արժէք չունի։ Սպասաւորներուն սնունդ չտալ, զանոնք գողութեան մղել կը նշանակէ։» Պապը անցեալ շաբթու իմացած էր թէ կրօնաւորուհիներ սքանչելի գլխարկներ նուիրած էին իր երեք քոյրերուն։ Պիոս Ժ. իր ներկայութեան ընդունեց այդ կրօնաւորուհիները եւ անոնց ըսաւ թէ իր քոյրերը գլխարկի պէտք չունէին, քանի որ իրենց եղբայրը Պապ ընտրուած ըլլալուն՝ հարկ չկար պճնուելու։ Սա զուարճալի պատմութիւնն ալ կ'ընեն Պապին վրայ։ Պիոս Ժ.ի քոյրերուն բնակած յարկաբաժնին վրայ պարապ յարկաբաժին մը կար, զոր փափաքեց վարձել Նափոլիի եկեղեցական մը, Պապին ընտանիքին հետ յարաբերութիւն հաստատելու եւ իր յառաջացումը դիւրացնելու համար։ Պապը իմանալով՝ հրամայեց որ չընդունին յիշեալ եկեղեցականը եւ ո՛չ ալ յարաբերութիւն հաստատեն եկեղեցականներուն հետ՝ առանց իր հաւանութեան։

ԻՏԱԼԻԱ

Համաժողով մը. — Վիքթոր Հիւկօ փողոցը. — Իտալացիները Ռուսիոյ մէջ։

Հռոմ, 17 սեպտ. — Երէկ, ի նպաստ Թրիէսթէի ու Թրէնթի գումարուող համաժողովը տեղի ունեցաւ։ Ներկաներուն մէջ կը գտնուէին քաղաքապետը եւ Ռիչիոթթի Կարիպալտի, որ խանդավառ աղաղակներով ընդունուեցաւ։ Համաժողովը ընդունեց օրակարգ մը, որուն համաձայն, իտալական կուսակցութիւններէն կը խնդրուի անդադար պահել Թրիէսթէի, Թրէնթէի, Իսթերիոյ եւ Տալմաչիոյ ազգ. իրաւունքները։

— Հռոմի քաղաքապետական ժողովին մէջ պիտի առաջարկուի որ Հռոմի փողոցներէն մէկուն անունը Վիքթոր Հիւկօ դրուի։ Մինչեւ հիմա մէկ փողոց միայն ֆրանսական անուն ունէր, այն է Նաբոլէոն Գ.։

— Չորս հարիւր իտալացի գործաւորներ, պաշտօնեայ անդրսիպերիական երկաթուղիի շինութեան մէջ, Իրքուցքէն հեռագիր մը ուղղած են Ճիորնալէ տ'Իթալիաի, շնորհակալութիւն յայտնելով Զարին ու Զարուհիին, Ռուսիոյ մէջ գտած իրենց լաւ վարմունքին համար։ Այս առթիւ Ճիորնալէ տ'Իթալիա կ'առաջարկէ իտալական հիւպատոսարան մը հիմնել Սիպերիոյ մէջ, իտալացի գաղթականներու պաշտպանութեանը համար, որոնք հետզհետէ աւելի կը շատնան։

ՌՈՒՍԻԱ

Երկաթուղիի Նոր գծի մը շինութիւնը. — Գիծերու միացում։

Պետերսպուրկ, 27 սեպտ. — Նովոյէ Վրէմիա կը ծանուցանէ թէ մասնաւոր ընկերութիւն մը կազմուած է, երկաթուղիի նոր գծի մը շինութեան արտօնութիւն ձեռք բերելու համար, որով աւելի ուղղակի ու կարճ կերպով պիտի կատարուին Պարսկաստանի ու Եւրոպայի միջեւ եղած հաղորդակցութիւնները։ Այս նոր երկաթուղին Կովկասի երկաթուղիներուն գիծը պիտի միացնէ հարաւ-արեւմտեան գծին հետ, որ Բէրտիչէֆէն եւ Նիքոլայէֆէն կ'անցնի. այսպէս նաեւ պարսկական սահմանագլուխը պիտի հասնի։

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄ

Խորհրդաւոր վիրաւոր մը. — Նախանձոտ էրիկ մը. — Խզում. — Քննութեան արդիւնքը. — Էրիկ մը որ իր կինը սպաննել կ'ուզէ։

Բարիզ, 27 սեպտ. — Երէկ առտու բժիշկ մը ներկայացաւ Նէյէր թաղին ոստիկանութեան գոմիսէրին, որուն ըսաւ թէ գիշերը զինքը վիրաւոր կին մը դարմանելու տարած էին։ Այդ կնոջ անունն է Տիկին Լալօ որ իր քրոջը՝ Տիկին Լը Պրէօնի տանը կը դարմանուէր, Էրնէսթ Ռընան փողոցին մէջ։ Բժիշկը ըսաւ թէ վիրաւորին վիճակը շատ ծանր է. ալ թեւը խորտակուած էր ռէվոլվէրի գնդակէ մը որ կուրծքին մէջ մնացած էր։ Ոստիկանութեան գոմիսէրը իսկոյն ցոյց տրուած տանը փութաց, ուր վիրաւոր կինը սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Երէկ իրիկուն էրիկս, ուրկէ զատուած կ'ապրէի, վրաս յարձակեցաւ կեսրոջս տանը Լէքօլ փողոցին մէջ, ու քանի մը անգամ ռէվոլվէր պարպեց վրաս։»

Ոստիկանութեան գոմիսէրը իսկոյն հեռագրեց իր պաշտօնակիցներէն Պ. Մօնթիլիէի՝ որուն իրաւասութեանը տակ գտնուած թաղին մէջ կատարուած էր այդ ոճիրը։ Պ. Մօնթիլիէ քննութեան ձեռնարկեց որ սա արդիւնքը ունեցաւ. — Երեք տարի առաջ Պ. Բօլ Լալօ, այն ատեն 27 տարեկան, իր յաճախած ճաշարանին մէջ յարաբերութիւն հաստատեց գեղանի ու գեղաւոր այրի կնոջ մը հետ՝ Տիկին Ժաննը Բլօւ որ Բարիզի կեդրոնական վաճառատուներէն մէկուն մէջ կը պաշտօնավարէր։ Լալօ համակրեցաւ անոր, սիրահարեցաւ եւ վերջապէս հոմանին եղաւ։ Օր մը Տիկին Բլօւ տեսաւ թէ մայր ըլլալու վիճակին մէջ է։ Լալօ կը սիրէր զայն. ամուսնութիւն առաջարկեց եւ կինը ընդունեց։ Սիրուն յարկաբաժին մը վարձեցին եւ երջանիկ կեանք մը անցընել սկսան, սակայն զաւկին ծնելէն ետքը, մանչ մը որ հիմա մէկուկէս տարեկան է, կացութիւնը փոխուեցաւ։ Լալօ կը կասկածէր իր կնոջմէն թէ կը խաբէ զինքը։ Կինը, որքան ալ այնքան սիրալիր, սկսաւ ցրտութեամբ վարուիլ իր էրկանը հետ։ Քիչ վերջը ընտանեկան այդ յարկը դժոխքի վերածուեցաւ։ Ամէն օր այր ու կին կը կռուէին։ Պ. Լալօ, որ կը հսկէր իր կնոջ վրայ, իրիկուն մը տեսաւ թէ երիտասարդի մը՝ Վ. կոմսին թեւը մտած կ'երթայ։ Իր հակառակորդը մենամարտի հրաւիրեց, բայց ինք վիրաւորուեցաւ։ Կինը տունը մնաց՝ էրիկը դարմանելու համար։ Երբ Պ. Լալօ բժշկուեցաւ, կռիւները վերսկսան։ Խզում մը անխուսափելի էր եւ վերջապէս տեղի ունեցաւ երեք ամիս առաջ։ Կինը դատարանի դիմելով ամուսնալուծում պահանջեց՝ յայտարարելով որ էրիկը կը խոշտանգէ զինքը ու կը ծեծէ։ Տիկին Լալօ տունէն չհեռացաւ։ Էրիկը մօրը տունը գնաց։ Հոկտ. 1ին այր ու կին պիտի ներկայանային քաղաքային ատեանին նախագահին։ Լալօ որ կը սիրէր իր կինը, խնդրեց մօրմէն միջամտել՝ հաշտութիւն գոյացնելու համար։ Մայրը հեռագիր մը ուղղելով հարսին, ճաշի հրաւիրեց զայն։ Տիկին Լալօ հաւանեցաւ եւ երբ սեղան պիտի նստէին, Լալօ յանկարծ ճաշասրահը մտաւ եւ իր կինը հրաւիրեց իր սենեակը։ Հոն խնդրեց որ հաշտուին եւ նորէն կենակցին, բայց կինը մերժեց, ըսելով որ բնութիւնները անյարմար է, որով երջանիկ պիտի չկրնան ըլլալ։ Բօլ Լալօ հարցուց թէ ա՛յդ է վերջին խօսքը. կինը հաստատական պատասխան տուաւ։ Ասոր վրայ էրիկը գրպանէն ռէվոլվէր մը հանելով երկու անգամ կրակ ըրաւ կնոջը վրայ։ Մայրը իմանալով իսկոյն նախնական դարմանները ընել տուաւ եւ տունը ղրկեց Տիկին Լալօն։ Բօլ Լալօ փախաւ եւ անկէ ի վեր երեւան չկայ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Սանիէհի աստիճան տրուեցաւ մարդահամարի ընդհանուր վերատեսչութեան նահանգներու դիւանին քարտուղարներէն Հիւսէյին էֆ.ի։

— Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան Թէշրիֆաթի անդամներէն տօրէն Գնդապետ Աղիզ պէյի։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Եվգաֆի Թէֆթիշ դատարանին միւսթէշար Հիւսէյին Հիւսնի էֆ.ի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ. — Մանասդըրի կեդրոնական գաւառակին մէջ՝ տասներեք, Կեօրիւճէ գաւառակին մէջ՝ տասնըվեց ու Ֆլորինա գաւառակին մէջ ալ տասներկու Պուլկարներ իրենց զէնքերով եւ երկուքն ալ անզէն անձնատուր եղեր են։ Աւազակներու պետերէն Բաթըլէ գիւղացի Չիլէ ալ ձերբակալուեր է։

— Մանասդըրի մէջ Սարովիչի արեւելեան կողմը Բաթըլէ գիւղին ժողովուրդէն Բարսամ Չիլէ Գարանճը անուն չարագործին համախոհներէն տասներկուքը եւ երկուքն ալ անզէն անձնատուր եղեր են։ Այդ չարագործը որ Սոկրատ գիւղին ագարակին պահապան Նուժէր պին Ալին սպաննած էր, երկու տարի ի վեր կ'ասպատակէր եւ Բաթըլէ գիւղին ժողովուրդը աւազակութեան գրգռած էր, ձերբակալուեր է։

— Սէրէզի Ճումայի Պալա գաւառակին Կրատովա ցեղին ժողովուրդէն Աթչէլ Լազար ու Իլիա որոնք անցեալ տարուընէ ի վեր փախած էին, իրենց զէնքերով անձնատուր եղեր են։

— Մանասդըրի Թրէյ գիւղին շրջակայքը կայս. զինուորներու եւ աւազակներու միջեւ ընդհարում կատարուելով աւազակները բնաջինջ եղեր են։

— Մանասդըրի Նահանգին Բէրօւէրի շրջակայքը Բոսաթ գիւղին վրայի լեռները գտնուող Բոսաթ գիւղացի Բոգդան Վանկէլ, քորոտան Բաթըրլի ու անոնց համախոհներէն բաղկացած աւազակի երկու խումբերու եւ կայս. զինուորներու միջեւ ընդհարում մը կատարուելով, աւազակները բնաջինջ եղեր են։

— Անցեալ հինգշաբթի գիշեր Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի շրջանակին մէջ Կլօսթի գիւղին վրայ յարձակիլ ուզող աւազակները՝ նոյն կողմերու կայս. զինուորներու գումարտակներուն կողմէ բնաջինջ եղեր են։

— Մանասդըրի Բաթըլէ ու Կորինչովա գիւղերու ժողովուրդէն քանի Պուլկարներ ալ իրենց զէնքերովը անձնատուր եղեր են։

— Եորտանֆիչէ գիւղին մօտ ալ աւազակներու եւ կայս. զինուորներու միջեւ ընդհարում կատարուելով աւազակները բնաջինջ եղեր են։

ՌՈՒՄԵԼԻԻ մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն համար հանգանակութիւնը կը շարունակուի։ Ծովային արձակուրդներու եւ ջրհանկիրներու վարչութեան սպաները ու զինուորները 5705 ղրուշ հանգանակելով յանձնեցին քաղաքապետութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովին։

— Պետական Խորհուրդին անդամ Շէրիֆ Ապտուլլահ փաշա նուիրեց 300 ներքին բաճկոնակ եւ որդին Սալիհ փաշա 100 ներքին բաճկոնակ։ Անատոլի Երկաթուղիին առեւտրական ճիւղին տնօրէն Բիրկաքօ էֆ. նուիրեց 200 զոյգ գուլպայ եւ 60 զոյգ ձեռնոց։

— Պարսից դեսպանին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը Կ. Պոլսոյ պարսիկ գաղթականութեան երեւելիներէն ներքին բաճկոնակ, գուլպայ, ֆանիլա եւայլն հաւաքելով յանձնեց քաղաքապետութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովին։

— Զանազան կողմերէ ալ 5495 ղրուշի գումար մը յանձնուեցաւ նոյն յանձնաժողովին։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ մէջ կազմուած յանձնաժողովը, որ Ախթէբոլի, Միթրիտի, Ինճէ Ասար ու շրջականերու ժողովրդեան օգնելու պաշտօն ունի, 8370 ղրուշի նոր գումար մըն ալ ստացաւ։ Նուիրատուներէն են՝ Թաղապետութեան Ա. շրջանակին պաշտօնեաները՝ 3005 ղրուշ, կայս. տնտեսական պանծուն վարչապետ մատակարարող Բազիխ Աղաղաէ Հասան էֆ.՝ 305, առաջնակարգ վաճառական Միխալագի Բաւեղօղլը՝ 50, Բէրէօթմէճներու մէջ առաջնակարգ վաճառական Ըլմաս Էֆէնտիզադէ Եաքուպ Հիլմի էֆ. 50. Սամա Ալթըի մէջ առաջնակարգ վաճառական Ֆալինճրզադէ Մէհմէտ Փախրի էֆ. 100, Սուլթան Համամ մէջ առաջնակարգ վաճառականներէն Բիւար Ալի էֆ. ու որդին՝ 50, Բիւիւքմիլլէթ խանին մէջ առաջնակարգ վաճառական Ալեքսանդր Սեվաստօբուլօ էֆ. 100, Բէրէօթճիներու մէջ առաջնակարգ վաճառական Անաստաս էֆ. Բէօօօղլը՝ 50, Կ. Պոլսոյ Ջուրի Ընկերութիւն 540, առաջնակարգ վաճառական Պէտմէզօղլը 250, Ղալաթիոյ մէջ առաջնակարգ վաճառական Իսաք Նոմիտի էֆ. 100, Թիմուր խանի մէջ Հալէպցի սեղանաւոր Մաթաչ Բողան էֆ. 100, Վիթալ խանին մէջ առաջնակարգ վաճառական Շիրինեան եղբարք 100, Չարշը Զարշըլի մէջ առաջնակարգ վաճառական Բալաբէօ եղբարք՝ 100, Սայիտէ խանին մէջ առաջնակարգ վաճառական Ալպէր Միւլամ էֆ. 200, Գոճամանօղլը խանին մէջ Բարսեղ էֆ. Թէքէեան՝ 100, Քէօբրիւլի խանին մէջ առաջնակարգ վաճառական Նշան էֆ. Բոթոնեան 200, Ճելալ Պէյ խանին մէջ Պոլոքզօղլը եւ Ընկ.՝ 100. Պալըք Բազարի մէջ առաջնակարգ վաճառական Անդրիասի էֆ. 50, Նաֆիա խանին մէջ առաջնակարգ վաճառական Տիմիթրաքի Շահինի էֆ. ու որդիք՝ 100 եւ Պալըք Բազարի մէջ առաջնակարգ վաճառական Պ. Նաում 100. գումար 5,750 ղրշ.։ Բիւյիւք Չէքմէճէի գաւառակէն ալ տեղւոյն Ի. տարէի ժողովին անդամ Հաճի Հասան էֆ. 150, Մաքրիգիւղի իմամ Հիւսէյին էֆ. 100, ստանորդի վարձակալ ու կառապաններու արհեստապետ՝ Էտհէմ աղա 100, Խազինէտար ագարակին կալուածատէր Մէհմէտ պէյ՝ 100, Պարութճը Պաշըզատէ Յովհաննէս էֆ. 200, Նիֆոս ագարակին կալուածատէր՝ Սարանտի Չօրպաճը՝ 100, Պէտիր առաջնակարգ վաճառական Յովակիմ էֆ. 100, Մաքրիգիւղի հրէայ համայնքը՝ 500, Պարութճը Պաշըզատէ Յակոբ պէյ՝ 200, առաջնակարգ վաճառական Նազըֆ էֆ. 200, Հանրային Պարտքի վարչութեան որմադրութեանց ճիւղին տնօրէն Իսրայէլ Րաթ էֆ. 100, սեղանաւոր Պ. Կավրիէլիտի՝ 150, առաջնակարգ վաճառական Բալըտաքի էֆ. 150, առաջնակարգ վաճառական Ալեքսանդր Գրիգոր էֆ. 100, Ինճիրճի ագարակին վարձակալ Անտոն էֆ. 100, երկրագործական Պանքային հաշուակալութեան քարտուղար Անտոն էֆ. 30, ծովի բաղնիքներու վարձակալ Օսման էֆ. 20 Եէնի ագարակին վարձակալ Պօղոս աղա 100, Հայոց երեւելիներէն Միհրան էֆ. 60 եւ Թոփուք քարտուղար Ֆէհմի էֆ. 60։ Հանգանակութեան ընդհանուր գումարը հասած է 205,599 ղրուշի։

— Յանձնաժողովը 7500 ղրուշի նպաստ մը ալ ղրկեց Կրթական նախարարութեան, որուն պաշտօնեաներուն պիտի բաշխուի իրենց ամսաթոշակին հարիւրին մէկ համեմատութեամբ։

— Կ. Պոլսոյ հելլենական նախկին դեսպան վախճանեալ Մավրոկորտաթօ իշխանին այրին 1000 ֆր. նուիրեց նոյն նպատակով։

— Քաղաքապետութիւնը պաշտօնեայ մը ղրկեց Վասիլիքօս, տեղւոյն ժողովրդեան ուտելիքի ու դրամի բաշխման հսկելու համար։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշա ճամբայ ելեր է՝ արձակուրդով Կ. Պոլիս գալու համար։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սաքսոնիոյ թագաւորին որդին առջի օրը Հայֆայէն Երուսաղէմ ժամաներ է։ Ութը օր պիտի մնայ։ Իշխանը անպաշտօն կերպով կը ճամբորդէ։

ՕՍՄ. ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐԸ. — Իգտամ հետեւեալը կ'արտատպէ Տէյլի Նիւզէն. — «Բարեկարգութիւնը ու անդորրութիւնը ապահովելու մասին օսմ. զինուորներուն յաջողութիւնները սակարանի գործառնութեանց վրայ ալ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը ըրելով, օսմ. արժեթուղթերը խիստ մեծ յարգ գտած են։ Նկատական գործառնութեանց այս շարժման ամէն կարեւոր մասը այդ պարագան կը կազմէ։»

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ. — Հանր. Պարտքի վարչութեան յատկացուած դրոշմի ու դրոշմաթուղթի տուրքը աւելցնելու համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ ելմտական պաշտօնատանին մէջ։

— Ապահովագրական Ընկերութեանց համար նոր կանոնագիր մը պատրաստելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Ելմտական Խորհուրդին պաշտօնարանին մէջ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Մեծ-Եպարքոսը ծանոյց արտաքին գործոց նախարարութեան՝ հաղորդել որոնց որ անկ է թէ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ Հելլէններու կողմէ արտայայտուած յարգական ու համակրական զգացումները՝ կայս. բարձր գոհունակութեան արժանացած են։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Թաղապետութեան նախագահ Իսմայիլ պէյ որ Ռումելիի նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովին անդամ կարգուած է, Մանասդըր ուղեւորեր է։

ԿՐԹԱԿԱՆ պաշտօնարանին մէջ, երէկ, յանձնաժողով մը գումարուեցաւ նախարար Զէհտի պէյի նախագահութեամբ եւ Սուլթանիէ վարժարանին տնօրէն Ապտուրրահման պէյի, իրաւագիտական վարժարանին տնօրէն Բահրիմ պէյի եւ ուրիշ պաշտօնատարներու անդամակցութեամբ։ Այդ յանձնաժողովը հանրային կրթութեան եւ վարժարաններու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Սօֆիայէն կը հեռագրեն թէ Պ. Նաչէվիչ ընդունած է Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատարութեան պաշտօնը։ Մօտերս հոս պիտի ժամանէ։

—Նախորդ գործակատար Պ. Կէշով որ միեւնոյն պաշտօնին կոչուած է Վիէննայի մէջ, յառաջիկայ շաբթու պիտի մեկնի։ Բարտուղար Պ. Նիքիֆօրով փոխանորդաբար պիտի պաշտօնավարէ մինչեւ Պ. Նաչէվիչի ժամանումը։

ՄԱՆԱՍՏԸՐ զրկուեցան 12,000 անձինք, 8500 ձեռք համազգեստ եւ 19000 ֆէս։

ԷՏԻՐՆԷԻ մէջ այս շաբթու պիտի կատարուի Բ. զօրաբանակին պարէններու մատակարարութեան վերջնական աճուրդը։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.— Մոնիդէօր խօսելով Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերու վիճակահանութենէն պարգեւ չահող թիւերու ամբողջական վճարման վրայ,—որուն վերաբերող Հանր. Պարտքի Վարչ. Խորհրդոյ մէկ ազդը հրատարակած ենք երէկ եւ այսօր— կ'ըսէ թէ ասիկա մէկ հետեւանքն է Պարտուց միացման եւ նպաստաւոր պիտի ըլլայ նոյն թուղթերուն գիներուն համար։ Արդարեւ, այս արժեթուղթերու բազմէնները, որոնք 1 ֆրանքի կը ծախուէին, հիմայ աւելի սուղ գինով պիտի տրուին, քանի որ անոնք կրկին գումարի իրաւունք մը կուտան, եթէ թուղթերը պարգեւ չահին վիճակահանութեան մէջ։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ վարչութեան գործառնութիւնները կանոնաւորելու մասին կազմուած յանձնաժողովը իր պաշտօնը աւարտելով տեղեկագիր մը մատոյց ծովային նախարարութեան։ Այդ տեղեկագիրը կ'առաջարկէ մեծ եւ փոքր գիծերու շոգենաւային երթեւեկութեանց գործառնութիւնները անջատել, շոգենաւերուն թիւերը աւելցնել եւ մանաւանդ 19 եւ 20 թիւերուն նման երկու նոր շոգենաւ չինել տալ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը իր երէկուան նիստին մէջ կարդաց Կիւմիւլճինէի յոյն հասարակութեան մէկ հանրագիրը, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէր տեղւոյն կառավարիչին լաւ վարմունքին համար՝ կայս. հպատակներուն նկատմամբ։ Սինոդը որոշեց այդ հանրագիրը մատուցանել կայս. կառավարութեան։

ՀԱՑԵՐԸ.— Նկատելով որ հացագործի կարգ մը փուռեր օրինական կշիռէն պակաս հաց կը ծախեն, ինչ որ աղքատ ժողովուրդին վնաս կը պատճառէ, կայս. Իրատէ մը հրամայեց Ներքին գործոց նախարարութեան՝ ուսումնասիրել՝ հացը կշռելով ծախելու խնդիրը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանը եւ Երեսփ. Ժողովին դէր-ատենապետ Պ. Լօքրուա, որոնք Պրուսա գացած էին, երէկ Կ. Պոլիս դարձան,

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը, երէկ առտու, քանի մը հիւրերով Պրուսա ուղեւորեցաւ դեսպանատան պահականաւով։ Մէկ քանի օր Պրուսա պիտի մնայ։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ֆրանսական փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Բէրրօ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ արձակուրդով Կ. Պոլիս կու գայ։ Անոր բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ խորհրդական Մորէլ պէյ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ՆԱՒԱՄԱՏՈՅՑԸ.— Երէկուընէ սկսեալ Անատոլըի կառախումբերը մինչեւ Հայտար Փաշայի նոր նաւամատոյցին առջեւ կ'երթան, որով ուղեւորները շոգենաւէն ուղղակի կառախումբ կը մտնեն եւ փոխադարձաբար, առանց ալ եւս հետիոտն մինչեւ կայարան երթալ ստիպուելու։ Անատոլըի երկաթուղիի Ընկերութիւնը ասով անգամ մըն ալ կը կը ցուցնէ յաճախորդներուն նկատմամբ ունեցած հոգածութիւնը։ Ասկէ զատ, Հայտար Փաշայի նոր նաւահանգստին շնորհիւ շոգենաւերու նաւամատոյցին մերձեցումը դժուարութիւններու չպիտի հանդիպի, ինչպէս կ'ըլլար երբեմն դէշ օդերուն։ Շոգենաւները չատ դիւրաւ կը մօտենան եւ ուղեւորները երկար ատեն չեն սպասեր ցամաք ելլելու համար։ Հետեւաբար ձմեռներն ալ կարելի է ամենայն ապահովութեամբ գիւղը բնակիլ։

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ Վէտատ պէյ հինգ հարիւր զրուշ ամսաթոշակով միանգամայն ճարտարապետ կարգուեցաւ հեռագրական եւ թղթատարական վերատեսչութեան։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Ասր լրագիրը, սխալ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար, կուսակալութեան կողմէ առժամաբար դադարման դատապարտուեցաւ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ չորեքշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ մահ պատահեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը հեռագրեն թէ երեքշաբթի ու չորեքշաբթի օրերն ալ քաղաքին հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ էր։

ԳԱՏԸԳԻՒՂ բնակող երիտասարդ մը, կ'ըսէ Մոնիդէօր, կիրակի իրիկուընէ ի վեր անյայտացած է։ Ատոր անյայտացումը զուգադիպած է դեռատի Հայուհիի մը անյայտացումին հետ։ Ըսողներ կան թէ կիրակի օրը երկուքն ալ տեսնուեր են շոգենաւ նստելու պահուն, անշուշտ՝ աւելի աղէկ դիրքի վայելելու համար։

ԴՈՒՐԳԱՉԸԼԸ ՏԵՐԷԻ մէջ, Դատըգիւղ, Մախսուսէի նաւապետներէն Խուրշիտ էֆ.ի տղան՝ Ահմէտ, երէկ, տեղւոյն զափթիկան Մուսթաֆա էֆ.ն ձախ կողէն ծանրապէս վիրաւորեց դաշոյնով եւ փախաւ։ Ոճրին շարժառիթը հետեւեալն է.—Դատարանի կողմէ կոչնագիր մը ուղղուած էր Ահմէտի որ քանի անգամ չէր պատասխանած եւ վերջապէս ոստիկան Մուսթաֆա էֆ.ի յանձնուած էր այդ կոչնագրին հաղորդումը։ Ահմէտ այդ պարագայէն գայրանալով գործեց ոճիրը։

ԲԵՐԱՅԻ Լիմոն ճամբի կողմը, Սամանձը Մէյտանը, բանջարեղէնի մը պարտէզին ջրհորին մէջէն Էլիսավի անուն կնոջ մը դիակը գտնուեցաւ։ Ոստիկանութեան քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ անձնասպան եղած է, աղքատ եւ հիւանդոտ էր, ուրիչ անգամ ալ ինքզինքը ծովը նետած ու ազատուած էր։

ՍԻՐՔԷՃԻԻ կայարանին մէջ անցագրի պաշտօնեայ հրեայ հասարակութենէն Կալուքոս էֆ. երէկ նոյն կողմերը իր տանը մէջ ռէվոլվէրը խառնած ատեն կրակ առաւ եւ գնդակը մխուեցաւ սպասաւորին կուրծքը։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հրապարակաւ խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Պալգան ապահովագրական Ընկերութեան Նիկոմիդիոյ գործակալ Ցակոբ էֆ. Թէքէեանի որ սեպտ. 10ի պատահած հրդեհէն առաջ եղած վնասին արժէքը շուտով կարգադրեց, ինչպէս նաեւ տեղւոյս փոխ-գործակալ Երուանդ էֆ. Փափազեանի, որ ջանք չխնայեց ազատելու համար վտանգի տակ եղող ապրանքներս։

Վաճառական ոգելից ըմպելեաց
ԵՆՈՎՔ ՏԻՄԻՐՃԻՈՒ

Պարտիզակ, 16 Սեպտ. 1903

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Գերմանական նոր խումբը իր առաջին ներկայացումը տուաւ երէկ գիշեր, չատ յաջողութեամբ։ Սիրքը ամբողջութեամբ լեցուն էր հանդիսականներով։ Մասնաւորապէս հաւնուեցան ժիմնաստիկները, կապիկներու խաղերը եւ այլն։ Այս գիշերուան համար դարձեալ հրապուրիչ ներկայացում մը կազմակերպուած է։ Սոյն խումբը (Hammerchmibt) ամիս մը միայն պիտի մնայ Կ. Պոլիս։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովը որ չորեքշաբթի օրը չի կրցաւ գումարուիլ՝ Ս. Պատրիարքը եւ Վարչութեան կրկին Ժողովներու անդամները Տօքթ. Խօրասանճեան էֆ.ի յուղարկաւորութեան գտնուելնուն պատճառաւ, վաղը առտուան համար նիստի հրաւիրուած է Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։ Խառն Ժողովը վաղուան նիստին մէջ պիտի զբաղի մասնաւորապէս Երուսաղէմի գործերով եւ նկատողութեան պիտի առնէ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքի ծանօթ պաշտօնագիրը ի պատասխան Կեդր. Վարչութեան որոշումները ծանուցանող Պատրիարքական պաշտօնագրին։

—Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր ցաւակցական այցելութիւն տուաւ այրի Տիկին Խօրասանճեանի ու զաւկըներուն։ Սպարապետ Րիզա փաշայի կողմէ Տօքթ. Ֆանօ փաշա հանգուցեալ բժշկապետին բնակարանը երթալով, ցաւակցութիւն յայտնեց։

—Պատրիարքական անձնական դիւանի քարտուղար Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան երէկուընէ սկսաւ իր պաշտօնին։

—Եկեղեցական խնդրոց համար իրենց եկեղեցական ժողովով տրուած որոշումներուն համեմատ, Ռումանիոյ Հայոց կողմէ գրաւոր դիմում եղեր է Ս. Հայրապետին։ Նոյն մասին դիմում եղեր է Ս. Էջմիածին՝ Պուլկարիոյ քաղաքներէն։

—Ֆէրիգիւղի եկեղեցւոյ շինութեան համար կազմուած Յանձնաժողովէն Պատրիարքարանի կողմէ պահանջուած էին ասկէ առաջ իր հանգանակութեան հաշիւն ու դրամները։ Սակայն նոյն Յանձնաժողովը ցարդ ներկայացուցած չըլլալով իր հաշիւը, ոչ ալ դրամները յանձնած, Տնտեսական Խորհուրդը հարկադրուեր է դիմել Ս. Պատրիարքին, որպէսզի ստիպէ նոյն մարմինը անմիջապէս դրամ եւ հաշիւ յանձնելու Պատրիարքարանի, ինչպէս կը պահանջէ օրինաւորութիւնը, եւ հակառակ պարագային կարեւորը անօրինել անոր նկատմամբ։

—Պուլկարիոյ Հայոց Առաջնորդին ընտրութեան մասնակցելու համար, Սօֆիայի ազգայիններուն կողմէ ներկայացուցիչ նշանակուեր է Տօքթ. Սիմոն Պիւզիւքեան, որ զանազան ժամանակներու մէջ իբր ատենապետ կամ ատենադպիր Թաղական Խորհրդոյ մասնակցած է։

—Տնտես. Խորհուրդը նկատողութեան առնելով Խասգիւղի Ներկայ Թաղ. Խորհրդոյ մէկ գիրը, որով իր նախորդին հաշուոց պատասխանատուութիւնը չէր ստանձներ, յանձնարարած է Կեդր. համարակալին որ ընդհուպ նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ հաշիւները պատրաստել տալով, ներկայացնէ Տնտես. Խորհուրդին։

—Ջօնկուլտագի ազգայինները դիմած էին Պատրիարքարան, խնդրելով որ ընծայացու Ամիքլեանեան Գրիգորը քահանայ ձեռնադրուի։ Կրօն. Ժողովը որոշած է յետաձգել այդ քահանային ձեռնադրութիւնը, մինչեւ որ տեղւոյն մէջ շինուելիք մատուռը վերջանայ. միւս կողմէ որոշած է յանձնարարել Տ. Գրիգորիս Վ. Պալագեանի, որ Ջօնկուլտագ կը գտնուի, քննել նոյն ընծայուին արժանիքը եւ տեղեկագրել։

—Սեւերէկի Տ. Մատթէոս քհնյ.ին դէմ գանգատագրեր հասած են դարձեալ Պատրիարքարան։ Ուրֆայի Առաջնորդը եւ Կրօն. Ժողովը արդէն նոյն քահանային մասին պատիժ անօրինած էին եւ վերջնական անօրինութիւնն ալ թողուած էր Կեդր. Կրօն. Ժողովին։ Արդ, յիշեալ քահանան խնդրագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, կը խնդրէ իր մասին անաչառ քննութիւն մը, եւ կը յայտնէ թէ Առաջնորդին իրեն դէմ ունեցած հակառակութեան արդիւնքով զոհ գացած է զրպարտութեան մը։

—Էյուպ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Թաղեցիները հանրագրով մը դիմած են Պատրիարքարան, խնդրելով որ իրենց թաղը չմիացուի Էյուպ Ս. Նշան թաղին հետ, եւ յայտնած են թէ թէպէտեւ իրենք 12 աղքատ ընտանիքներ են, բայց իրենց օրապահիկը ճարելէ վերջ՝ եկեղեցիին խունկը, մոմը եւ ճրագն ալ կը հոգան։

—Կիւմիւլճինէէն կը գրեն թէ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեր է՝ առանց դրամի եւ առանց օժանդակութեան մնացած ըլլալուն համար եւ ուսուցիչն ալ դպրոցը փակեր է նոյն պատճառաւ։

—Աստրախանի երկու քահանաներ ինքնաբերաբար յարաբերական գործերու մէջ մտած ըլլալնուն՝ Ս. Հայրապետը զանոնք Էջմիածին կանչելով ետ առեր է այդ քահանաներէն իր տուած աստիճանները եւ անպայման փիլոնազրկութեան դատապարտելով Սեւանայ կղզին ղրկեր է՝ հոն ապաշխարելու համար։

Խորասանճեան եւ ֆոն Բաունգալ ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք բարեհաճեցան իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել ողբացեալ Տօքթ. Մ. Խորասանճեանի մահուանը առթիւ։

ՄԱՍԻՍ Գրական Շաբաթաթերթի վաղուան թիւին բովանդակութիւնն է.—

Անհետացող դէմքեր. Տօքթ. Խորասանճեան. Տ. Ա.—Գաւառի կեանք (Բացատրութիւն մը) ՅՈՎՀ. ԳԱՅԱՆԵԱՆ։—Բանաստեղծութիւններ. Կը քնանայ. Ե. ԳՈԼԱՆՃԵԱՆ։ Ջերմը. Վ. Լիճը. ԼԱՄԱՐԴԻՆ. Թարգմ. ՓԱՅԼԱԿ։—Ոսկան դիւրին է եղեր (Նորավէպ) ՍԱՐԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ։—Տեսութիւն մը մեր եւ օտար բանաստեղծներուն վրայ (Եզրակացութիւն) ԵՐՈՒԱՆԴ ՄՍՍՐԵԱՆ։—ԼԻԼԻԷՆ ՄՈՐՐԻՍ (Վէպ) ՀԷՆՐԻՔ ՍԷՆՔԻԷՎԻՉ. Թարգմ. ՋԻԹԻԿ-ՍԱՐԱՖ։—Խմբագրական նօթեր։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Մաքրիգիւղի եկեղեցւոյ անուամբ ի նպաստ սարքուած թատերական երեկոյթը սպասածէն չատ աւելի յաջողութեամբ պսակուեցաւ նախընթաց երեկոյ։

Մնակեան խումբը կարծես նոր ոգեւորութիւն մը դրած էր այդ բարենպատակ գործին ի նպաստ կազմակերպուած երեկոյթը փայլուն եւ արդիւնաւոր ընծայելու համար։

Ինչպէս որ ընթերցողք կը յիշեն, ներկայացուած խաղն էր Ֆռու-Ֆռուն, զոր օրինակը չտեսնուած յաջողութեամբ ներկայացուցին բոլոր դերակատարներն ալ։

Անշուշտ գործին յաջողութեան, մանաւանդ նիւթական յաջողութեան, սատարող ամէնէն ազդու ազդակներէն մէկն ալ կազմակերպիչ յանձնախումբը կազմող բարեսէր անձնաւորութեանց ձեռնհաս եւ բոլորանուէր ջանքերն էին անձնաւորութիւնք որոնք իրենց ստանձնած պարտականութիւնը թաղեցւոց երախտագիտութեան վրայ պարտք մը դնելու աստիճան լիուլի կատարեցին։

Բարձրաստիճան պաշտօնատարներու եւ այլ անձնաւորութեանց ներկայութիւնը, նոր փայլ մը տուած էր ներկայացման։

Ներկայացումը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով զոր Բատիշահըմ չօք եաշար աղաղակներով ողջունեցին բոլոր հանդիսականները։

Կ'ըսուի թէ գոյացած հասոյթը ամէն կերպով գոհացուցիչ է։

Կարգապահութիւնն ալ հիանալի կերպով ապահովուած էր, այն ալ մասնախումբի անդամներուն անդուլ եւ քրտնաջան հսկողութեան շնորհիւ։

Ցանձնախումբի անդամներէն Ցակոբ էֆ. Ինճիճեան մեծաքանակ եւ թանկագին կերպասներ դրած էր թատրոնի զարդարման համար եւ իր պաշտօնը ճշմարիտ արուեստագէտի մը ճաշակաւոր հեղինակութեամբ կատարող Պօղոս էֆ. Թէրզեանի տրամադրութեան տակ։

Ներքին կարգապահութեան կը հսկէին անդուլ ջանքերով, Տիրան էֆ. Խիւտավէրտեան, Օննիկ պէյ Զայեան, Կարապետ էֆ. Անդրէասեան, Նշան էֆ. Մինթանճեան եւ Իսկէնտէր էֆ. Աստուածատուրեան։ Մեծաքանակ տոմսակ սպառողներն էին՝ Թադէոս էֆ. Արեւեան եւ Ռստամ էֆ. Ռստամեան։

ԿՈԼԷՃ ՖՐԱՆՍԷ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԺԻՒԼ ՖՈՒԻ
Ֆրանսական երկրորդական վարժարան

Դասաւանդութիւն հայերէն լեզուի։

Վարժարանը պիտի ունենայ այս տարի վաճառականական ուսմանց եւ կառավարական պաշտօնատանց ու այլ գրասենեակի վարչական գիտելեաց (ուսումը ի տալ) նոր ճիւղ մը, յատուկ դասընթացքով։

Բերայի վարժարանը պիտի բացուի Դլ. 10/23 սեպտեմբերի։

Գատըգիւղի վարժարանը պիտի բացուի Բչ. 8/21 սեպտեմբերի։

Արձանագրութիւնք կը սկսին Բչ. 25/1 սեպտեմբերի։ 14—20

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ԴԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՇԷՖԻԼՏ, 1 Հոկտ.— Պահպանողական ընկերակցութեանց միութեան ժողովին մէջ նախարարապետ Պ. Պալֆուր ճառ մը արտասանեց, ըսելով որ մայիսին Պ. Չէմպըրլէնի խօսած ճառը պիտի չունենար առաջ բերած արդիւնքը, եթէ չի հանդիպէր պաշտպաններու կողմէ պատրաստուած կասկածին։ Պ. Պալֆուր յարեց.— «Ան սպառնալիքը՝ զոր Գերմանիա ուղղեց Քանատայի, Մեծն Բրիտանիոյ ըրած մաքսային զիջողութեանը մասին, ցոյց տուաւ մեր անկարողութիւնը։ Մաքսային յարձակումներ միեւնոյն կռուանին վրայ պատասխանելով միայն կարելի է հոն մնել։»

ԲԷՌԼԻՆ.— Այսօր, Պատէնի մեծ դուքսին, Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին որ Վիլհէլմ կայսրը կը ներկայացնէր, եւ քաղաքային ու զինուորական իշխանութեանց ներկայութեանը կատարուեցաւ Աւկուսթա-Վիքթօրիա կայսրուհիին եւ Ֆրետէրիք կայսեր համար կանգնուած յիշատակարաններուն բացումը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ Թագաւորը Սպիտակ Արծուի պատուանշանի երրորդ կարգը տուաւ պատերազմական Նախորդ նախարար Եաւլան Աթանացքովիչ զօրավարին եւ Ս. Սավայի երկրորդ աստիճանը՝ դատական, ելմտական ու կրօնական Նախորդ Նախարարներուն՝ Պ. Պ. Չիվքովիչի, Վէլիչքովիչի եւ Սթեֆանովիչի։

—Թագաւորը վաղը Սավա Կրաւից զօրավարին պիտի յանձնէ նոր դահլիճին կազմութիւնը, որ հաւանօրէն նոյն օրը պիտի կատարուի, վասն զի արմատական երկու կուսակցութեանց միջեւ համաձայնութիւնը ընդհանուր կերպով կատարեալ է։ Այդ պարագային Սքուբչինան չաբաթ կամ կիրակի պիտի բացուի գահաճառով մը։

ՄՈՒՐՑԷԿ.—Նիքօլա կայսրը, Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը եւ Ֆրանց Ֆէրտինանտ արքիդուքսը առտուան ժամ 9էն որսորդութեան գացին։ Իրիկուան ժամ 4½ին վերադարձան, ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը կողմէ խանդավառութեամբ ընդունուելով։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ.—Սեպտ. 21էն 30 Սուէզէն անցած նաւերուն թիւն է 120 եւ գոյացած հասոյթը 2,710,000 ֆրանք։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 1 հոկտ.—Վիէննական մամուլը ընդհանուր կերպով նպաստաւոր կը խօսի Ռուսիոյ եւ Աւստրիոյ կայսրերուն բանակցութեանց վրայ որոնք երկու կայսրութեանց անկեղծ ու խաղաղասէր մտադրութիւնները ցոյց կուտան։ Քանի մը լրագիրներ կը յարեն թէ Պուլկարիա պէտք է հասկնայ թէ որ եւ է չահ չունի նետուելու արկածախնդրութեան մը մէջ, ուր բնաւ աջակցութիւն պիտի չգտնէ։

—Կը ծանուցուի թէ վերջնականապէս որոշուած է որ Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը յառաջիկայ փետրուարին Հռոմ պիտի ուղեւորի։

ԱԹԷՆՔ.—Կը հաւաստուի թէ Յունաստանի նախարարապետ Պ. Ռալլի, Պ. Տէլեաննիի ու իր բարեկամներուն հետ խորհրդակցելէ ետքը, որոշեր է խնդրել Թագաւորէն որ Երեսփ. Ժողովը լուծուի։

ՓԱՐԻԶ.—Սակարանը որուն վրայ լաւ տպաւորութիւն մը ըրած էր Ռուսիոյ ու Աւստրիոյ կայսրերուն բանակցութիւնը, չատ հաստատուն էր, մանաւանդ օսմ. արժեթուղթերուն վրայ։ Օսմ. միացեալ արժեթուղթը կ'արժէ 88։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վերապահութեամբ կը ծանուցուի թէ նախարարական տագնապի երկարաձգուելուն վրայ Էտուարտ թագաւորը մտադիր է Խորհրդարանը լուծելու։

ՄԱՏՐԻՏ.—Պ. Վիլավէրտէ կը հերքէ Սպանիոյ, Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ համաձայնութիւն գոյանալու լուրը, հիւսիս-արեւմտեան Ափրիկէի մէջ թեւարկութիւն մը հաստատելու մասին։

ՇՈՂԵՃԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1820ԻՆ
ՊԵՐՆԱՐ ԼԸՔՕՖԻԼ ՈՐԴԻՔ
ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԵՒ ԹՈՐԻՉ
ԿՐԱՍԻ ՄԷՋ (ՖՐԱՆՍԱ)

Ստորագրեալս, յիշեալ գործարանին Թուրքիոյ ներկայացուցիչ, կը ծանուցանէ դեղավաճառներուն, դեղագործներուն, օճառավաճառներուն, սափրիչներուն, ոգելից ըմպելիք ծախողներուն, եւն. թէ կրնայ հայթայթել առաջնակարգ էսանսներ, նախնական նիւթեր, անմրցելի գիներով։ Պէրնար Լըքօֆիլ տան տիեզերական համբաւը կրնայ վստահութիւն ներշնչել յաճախորդներուն։ ԱՇԻԼ ՔԱՋԷ

Թուրքիոյ ներկայացուցիչ, Եըլտըզ խան, թիւ 4, Ղալաթիա։

Կը ծախուի Սուֆրազ եւ Ընկ. դեղավաճառ Թէքէլեանի, Թոմասեան՝ Պահչէ Գաբու, եւ բոլոր դեղագործներուն քով։

ԱՌ ՆՈՒԱԶ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Եէնի ճամի փողոց, թիւ 55

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի պատի թուղթեր, վարագոյր, աթոռ, ոսկեզօծ շրջանակներ, եւլն. եւլն.

Գիները խիստ դիւրամատչելի են։ 28—52

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ 17 Սեպտեմբեր

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սերի Դ.	Փ. Գ.	35	10
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանեան		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Սօս. Օթմ. Տանտ է Վալէօր		—	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	30
Թրամուէյի բաժնեթուղթ		5	95
» ժուիսանս		120	—
» պարտաթուղթ		436	—
Թարափ Կ. Պոլսոյ		502	—
Թրանսվալ		100	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		264	50
Ծամլըգ		72	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		21	30
» պարտաթուղթ	«	502	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք		108	35
Փարիզ » »	Ֆր.	23	13
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	—	—
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	97

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանքնոց	Ղրշ.	88	—
Անգլիական ոսկի	»	109	31
Նօյ Էմպէրիալ	»	90	—
Քրիմի	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	37
Մէճիտիէ	»	—	—
Ռուսկի Թղթադրամ	Օ. Օ.	3	67

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քօնսոլիտէ		88	50
Օսմանեան Թուրք սէրի Բ.		60	25
» » » Գ. բաց.		32	12
» » » Դ. գոց.		32	25
Օսմանեան Գանքա		13	37
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		41	50
» Մոնոբոլ		43	—
Պուլկարական 1888		90	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		105	—
Ռօտմինայ		104	—
Թրանսվալ		3	87
Այտընի երկաթուղի		15	—
Փոխանակագիր		25	40

ՓԱՐԻԶ, 1 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		96	82
Օսմ. Քօնս. սէրի Դ. } բաց.	Ղրշ.	33	20
} գոց.	»	33	12
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	26	90
Օսմ. Կայս. Գանքա	Ֆր.	585	—
Օսմանեան	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	75
Օսմ. մաքսատուն	»	456	—
Օսմ. Ռէժի	»	363	—
Եգիպտական Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1064	—
Իտալական Ռանթ	»	103	17
Սպանիական արտաքին	»	95	12
Թրանսվալ	»	100	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
Դամագընի	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 1 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	41
Ռումէլի երկաթուղի	»	121	75
Օսմ. Ռէժի	»	254	—

ՊԵՐԼԻՆ, 1 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	133	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	10
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	180

ՊՐԻՒՍԷԼ, 1 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		32	60
Ռումէլի երկաթուղի		127	—

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Ռումէլիի երկաթուղիի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1299 Մուհարրէմ 28ի (1881 Դեկտ. 8/20) Կայսերական Հրովարտակին յարակից հրամանագրին Ժ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, եւ 1903 հոկտ. 1էն սկսեալ, վիճակահանութենէ չահող թիւերուն վճարումը պիտի ըլլայ 100ին 60 հաշուով, այսինքն հատը 240 ֆրանքէն՝ 400 ֆրանք անուանական արժէքով եղած ոչ-պարգեւաւոր թուղթերուն, եւ հարիւրին 100 հաշուով՝ այսինքն ամորթիզմանի ցուցակին մէջ նշանակուած գումարին համաձայն, պարգեւ չահող թիւերուն համար։

Կ. Պոլիս, 30 սեպտ. 2—6

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G. PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆԸ, ամենէն չատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կորովիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատ եւ՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելին շնորհիւ՝ մարդուս [illegible]ուած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տրտմէ զերծ կը մնայ։

Ծանօթ.— Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալով՝ Ամէր Բիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել. որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջել որ շիշերը Իւնիօն տէ Ֆապրիքանի դրոշմը կրէ։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ.

Պ. Պ.

Բ. Պոնամի	Ղալաթիա	
Ա. Ռէչչիա	»	
Էքօնօմիք Գոօբէրաթիվ	Ղալ. եւ Բէրա	
Ռօզարիօ Սիւսօնէ	»	
Բարատօրուլօ եւ Մէլէթիատէս	»	
Ժ. Սթավրօբուլօ	»	
Քօթթաքի եղբարք	»	
Վէնսան Գասապեան (գինեվաճ.)	Կ. Պոլիս	
Մէհմէտ Քեազիմ	»	»
Տ. Մէզիքի որդի եւ Ընկ.	»	»
Մ. Մէզիքի	»	»
Թ. Լինօ	»	»
Պ. Սէֆէրեան	»	»
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ.	»	
Էմիլ Լանկրեան		Բէրա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբարք եւ Ընկ.		»
Թ. Սուրէնեան	Բէրա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա	
Պօն մառշէ		Բէրա

եւլն. եւլն. եւլն. 20—25

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս ու ինֆլիւէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիչ հիւանդութեանց համար գործածել տաք կաթի խառնուած Քրմնաորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՕՔԹ. ՈՒԹԷՔՈՒԼԻՍ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ

Արեւ. Երկաթուղիներու պարտատոմսերուն 202րդ վիճակահանութեան պարգեւները

1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1903

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
1,939,754	300,000	563,466	1,250	186,354	1,000	1,050,330	1,000
933,667	25,000	574,298	»	193,126	»	1,185,101	»
572,418	10,000	605,495	»	389,267	»	1,194,490	»
1,530,004	»	761,310	»	585,507	»	1,198,998	»
2,029	2,000	999,447	»	665,633	»	1,256,990	»
8,076	»	1,085,405	»	700,037	»	1,474,867	»
136,749	»	1,109,037	»	700,038	»	1,513,257	»
572,420	»	1,858,523	»	849,012	»	1,530,003	»
742,500	»	1,893,719	»	869,088	»	1,561,614	»
1,513,877	»	47,592	1,000	917,246	»	1,567,592	»
186,355	1,250	62,041	»	917,247	»	1,760,530	»
352,252	»	86,430	»	960,790	»		
543,206	»	94,058	»	1,020,423	»		

400 ՖՐԱՆՔ ՇԱՀՈՂ 800 ԹԻՒԵՐ

2026—	30	294376—	80	612041—	5	1020421—	5	1502921—	5
8076—	80	326491—	5	659246—	50	1023621—	5	1513256—	60
20251—	5	340211—	5	665631—	5	1039461—	5	1513876—	80
21196—	200	352251—	5	700036—	40	1050326—	30	1530001—	5
41026—	30	352431—	5	709006—	10	1058381—	5	1530246—	50
44331—	5	362906—	10	711026—	30	1062496—	500	1537701—	5
47591—	5	367446—	50	742496—	500	1085401—	5	1544261—	5
56496—	500	373191—	5	747841—	5	1109036—	40	1547081—	5
62041—	5	379826—	30	748531—	5	1141696—	700	1548801—	5
68011—	5	389266—	70	761306—	10	1168096—	1000	1561611—	5
72926—	30	395666—	70	765816—	20	1185101—	5	1561881—	5
78061—	5	408991—	5	776251—	5	1194486—	90	1567291—	5
82191—	5	417301—	5	787606—	10	1198996—	900	1567591—	5
85561—	5	419501—	5	789511—	5	1215121—	5	1570156—	60
86426—	30	431496—	500	819836—	40	1221336—	40	1588456—	40
94056—	60	463061—	5	842796—	800	1227016—	20	1597456—	60
94966—	70	489416—	20	849011—	5	1238171—	5	1718101—	5
107301—	5	490316—	20	861841—	5	1252381—	5	1737991—	5
133631—	5	513661—	5	869036—	40	1256986—	90	1744951—	5
136746—	50	525421—	5	883806—	10	1265661—	5	1751611—	5
158701—	5	527261—	5	894056—	60	1284436—	40	1760526—	80
159431—	5	541326—	30	907116—	20	1325496—	500	1779396—	400
163971—	5	543206—	10	914116—	20	1333246—	50	1792296—	300
172286—	90	546556—	60	917246—	50	1350426—	30	1820126—	30
173016—	20	549501—	5	918731—	5	1359721—	5	1857216—	20
186351—	5	553856—	60	922816—	20	1365186—	90	1858521—	5
192166—	70	560141—	5	933666—	70	1365951—	5	1866361—	5
193126—	30	563466—	70	938131—	5	1370666—	70	1872346—	50
224351—	5	572416—	20	949236—	40	1386676—	80	1893716—	20
234371—	5	574296—	300	959706—	10	1398151—	5	1924596—	600
240571—	5	585506—	10	960786—	90	1403486—	90	1926356—	60
252321—	5	597731—	5	964281—	5	1425431—	5	1929166—	70
281121—	5	605491—	5	993396—	400	1447606—	10	1937181—	5
292666—	70	606076—	80	999446—	50	1474866—	70	1939751—	5

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուշազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ՆՍՏՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործողներու Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ են։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ եռամսեայ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ ողջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԻՒԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԵՏԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

HUILE de HOGG

ՄՈՐՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանի է թէ մորու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձըմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնորսաններ ունի, ուր մորու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անստգիւտ անաքանութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն եւ Բարիզի Ինկոն ու Ֆարրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմովը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով։

EMULSION HOGG

Իբրհօնաֆար տը ծօ եւ սուտ կը պարունակէ

Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիլիոն Բարիզ։ Մեծաքանակ կը ծախուի Էտուար Մաննիի քով, Եաւաշ-ճեան խան, Պոլիս։ 7—30

ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել մեծարգոյ հանրութեան թէ Ղալաթիա Խալիլ Փաշա Խան փողոց թիւ 13 խանութը ճաշարանի վերածելու յառաջիկայ յունիսի սկիզբները պիտի բացուի «Օսմանլը էվ եէմէքհանէսի» անունով։

Արդէն վաստակ հանրութեան քաջալերութեան վրայ, կը յայտարարեմ որ աւելի հոգ պիտի տանիմ ընտրանօք եւ համով հատով ուտելիքներ պատրաստելու եւ գոհացում տալու ըստ կարելւոյն։

Գոնտոլիտ խանի Նախկին ծանօթ խոհարար
ՀԱՃԻ ՆՇԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
35—36

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէգ	3000	Թիպէս	2500
Անտիօ	3000	Նէրթիօ	2400
Բէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ծարոս	3000	Մֆինըս	2000
Օսմանլի	3000	Կասսընտ	1500
Մարբօթիս	2500	Գիւլէտ	1500

Դիմել առ Փ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուէթող խան
ՋԷՅՄՍ ՄՈՍ Ե ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

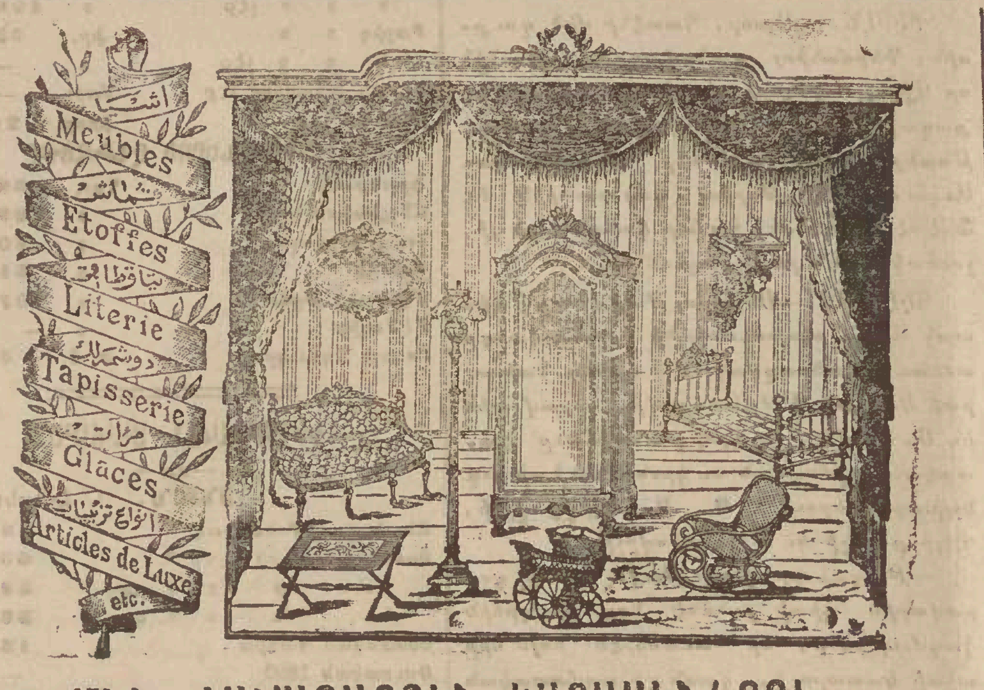

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՆԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանգնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու, եւայլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 19—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1էն երաշխաւորեալ գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը. և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալաց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ամերիկեան բոլոր միւսներէն [illegible] ընկերութենէ կը յանձնուած քաղաքներէն աւելի [illegible] [illegible] ապահովագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, [illegible], համբորդութեան, ծառայութեան [illegible] եւ պատերազմին, անձնական [illegible] [illegible]։ Ցմահ[illegible] բոլոր փոխատուութիւններ 3 տարի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] փոխատուութեանց գումարները [illegible] նշանակուած են բոլոր մէջ. 30 օր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] տարի [illegible] 5 տարի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 առ 100 տոկոսով հանգիստ վճարելով. մէկ տարեկանը ընելէ յետոյ [illegible] չէ։ Ապահովագրեալ [illegible] երկարաձգում. բոլոր մէջ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Գործակալ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս Հովէ [illegible] խան
Բերա [illegible] փողոց Վիթթորիա խան
Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5592
Սաքսոնիա	18900	Քամպանիա	4841
Լուքանիա	12950	Վերքա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Քերբա	2936
Ումբրիա	8128	Սերբիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Դէկրոս	218
Օւրանիա	7269	Տէլմաթիա	16 1

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԻԺԸՐ
Joly et Seagor

[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Բերա [illegible] փողոց 255

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Մուհարրէմ 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ ՍԷՆԷ խան, Ֆերմենեճիլեր Ղալաթիա

Գործակալ, Ջոպայ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը ՍԷՆԷ խան Հ.-փոկա փողոց Օսմ. Նաւակայանի դիմը։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Չաւօչ
Մահմուտփաշա Զարալը խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա (1. Սինկէր խան Թինէլի եռեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Չարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԲՈՒԺԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի և Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէրթ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօւնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դարսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլօ	3700	Սէթթօ	1735
Արիոսդօ	2271	Ֆլուօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրսանօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քոլսանօ	1822	Ֆօմինօ	937	Հինիատ	3720	Մելօ	1037	Սէրբօ	1200
Քորոտինօ	1264	Ֆուրօ	2383	Հօրաչիօ	3600	Մօնդէվիտէօ	1735	Թասսօ	1328
Քրավօ	1076	Ֆրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քրինօ	841	Ֆինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրքօ	3827
Քլէֆֆալօ	4431	Էկօ	2464	Իտանօ	5540	Օթօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճիւէօ	1080	Օնէլլօ	4036	Թօրինօ	487
Դալիփսօ	1837	Էրակօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1555	Ուիլսինօ	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլինօ	2307	Բալերմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Դիմէբր	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Դոլոբատօ	4235	Գէգանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Բօնկօ շոգենաւը, Նաւապետ Հորպօրտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Հօրաչիօ շոգենաւը, Նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Ուրպինօ շոգենաւը, Նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՖ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քէնչէնճ Մէյէէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 16/29 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին առտու
Տարապոզան, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 18/1 Օտեսա ժամը 10ին առտու։
Շբ. 20/3 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՈՒՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕԴԵՍԱՅԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Հոկտ. 6ին Միքէրեկի, Պաթումէն,
» 6ին Անադոլի, Մարիուփոլէն,

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հոկտ 6ի Միքէրեկի, ուղ. Մարիուփոլ
» 6ին Անադոլի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովօրոսիսք։

Ֆամիլիա ռուբլ Բաթում համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թէլ Հանէ Քարաքէօյ 516 Թ. ՈՒՇՓՈՒԼ

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրջինիան	10500	Ֆլորիտա	3500
Ոսմէնեան	10500	Էմիրջիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Նորմ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ֆլէքէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Բոլօմպիան	8000	ՍԷՔԷՆիան	2500
Ժորճիան	8000	Անատոլիքիան	2500
Քոլոնիան	8000	Ֆլաքօրին	2500
Ծիրքէնեան	8000	Լէրտվոր	2000
Ծովլէրնիան	3700	Միեծօ	900
Վավօնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամենկօ	3700	Լեռեմք	80
Ծալիան	3500		

Ապրանքի ռէթերքէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրաւէրնքը գրել շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրա
300 Մաքսատան կից տեղը

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՐՈՒՋԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի (157)

ՖՕՐԹՈՒՆԷ ԴԸ ՊՕԲՈԱՊՕԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ե

—Այդ մարդն է որ կը խաբէ կոմսուհին եթէ ոչ այս վերջինն է որ իմ վրաս կը խնդայ։

Մաքսիմ մտովի այս հարցումը ընելէ յետոյ, սա քանի խօսքերը ըրաւ.

—Կրնայ ըլլալ սա Ռուսերը, Լեհերը ու ազնուական ստորութիւնները։ Ալ տաղտկացայ ասոնց բանեցուցած հնարքներէն. առնուազն պիտի ընեմ անոնց չինած սարքերը ստացուներ։ Մեաց որ ոչ մէկին կը վստահիմ, եւ իրաւունք ալ ունիմ հայլաւ պահանջելու տիկին Սէրժանէն։

Աւելի դիւրին էր այդպիսի ծրագիր մը յղանալ քան թէ գործադրել։

Մարդ չի կրնար թատերական ներկայացման մը առնին կնոջ մը օթեակը խուժել եւ անոր անցեալի մասին հարցումներ ուղղել, ինտրկայութեան երկու մարդոց որոնք պատասխանատու չեն այդ կնոջ արարքներուն եւ շարժումներուն համար։ Այդ տեսակ հետաքրքրութիւն մը ուրիշ բանի չպիտի յանգէր եթէ ոչ կռուի, ու պէտք է դիտել որ կռիւները չեն որ կը լուսաբանեն խնդիր մը։

Մաքսիմ ողջմտութեան տէր երիտասարդ մըն էր, որով շուտ զգաց թէ իր գտնուած տարակարգ պարագային մէջ, հարկ էր խոհեմութեամբ վարուիլ։

Դիտել ու սպասել, առայժմ ուրիշ բան չունէր ընելիք. համակերպեցաւ, թէեւ բոլորովին կատղած։

Մինչ Մաքսիմ նրբանցքին խորէն կը հետեւէր, երեք անձերու շարժումներուն, զորս իրարու միացուցած էր դիպուածներուն ամէնէն անբացատրելին, Մուրիաթինի ծրագիրը ի յայտ կուգար լրջօրէն։ Այդ կինը, ժպտելէ դարձած, սքերինկի նախկին հրաշագեղը, վերջապէս հաճած էր ակնարկ մը նետել իր մօտ գտնուող հանդիսականներուն վրայ։ Իր շողշողուն աչքերը հանդիպած էին Մուրիաթինի գորշ աչքերուն, եւ իսկոյն երկու ժպիտներ փոխանակուած էին։

Ցետոյ միջնադարը սկսած էր, որ միշտ հաճելի ու յեղակարծ հանդիպումի մը արդիւնք է, տարբեր սեռէ երկու հոգիներու միջեւ։

Բարեկիրթ ու խորհրդաւոր բարեւ մը Մուրիաթինի կողմէ՝ պատճառ եղած էր կնոջ գլխի թեթեւակի շարժման, շնորհալից կերպով։

Ու գործը հոս կանգ չէր առած։

Մանկամարդ կինը սկսած էր հովահարով խաղալ, շատ յատկանշական շարժումներով մը հրաւիրելով Մուրիաթինը՝ երթալ զինքը տեսնել օթեակին մէջ։

Մուրիաթին ուրիշ շարժումներով մը պատասխանած էր, իր քովը գտնուողը ցոյց տալով, ինչ որ կը նշանակէր. «Ձեզ կրնար ձեր քով գալ, որովհետեւ բարեկամ մը ունիմ հետս, զոր անկարելի է առանձին ձգել։»

Բայց կինը իսկոյն նշանով մը պատասխանած էր, դիմագծութեան խաղով մը, ինչ որ սա նշանակութիւնը ունէր մօտաւորապէս. «Հոգ չէ, ձեր բարեկամը հետերնիդ բերէք եւ ինծի ներկայացուցէք զայն։ Դուն պիտի ըլլամ ձեզի հետ ընդունելով այդ անձը։»

Ալ եւս ուրիշ բան չէր մնար ընելու եթէ ոչ պատասխանել այդքան սիրալիր յարատեւութեամբ եղած հրաւէրի մը. Մուրիաթին, ձեւի համար միայն, Պորիսոֆի կարծիքը հարցուց, որ իսկոյն հետեւեցաւ իր ընկերոջ։

Երկու Ռուսերը հեռացան ամփիթատրոնէն, ու Մաքսիմ աչքէ կորսնցուց զանոնք, երբ օթեակները տանող նրբանցքը կը մտնէին։

—Ըհ՛ ամէն ինչ լաւ կ'ընթանայ, սիրելիս, ըսաւ Մուրիաթին, գնդապետին ականջին ի վար։

—Իրողութիւնը սա է որ այդ կինը շատ տրամադիր կ'երեւայ ձեզի նկատմամբ, պատասխանեց Պորիսոֆ։ Տեսնենք ի՛նչ օգուտ պիտի կրնաք քաղել։

—Ինծի ձգեցէք։ Աւելի շահեկան նիւթերու վրայ խօսք բանալու գործը ես կը ստանձնեմ։

Օթեակներու սպասեակ կինը ներս մտցուց երկու Ռուսերը. կրակոտ աչքերով կինը առնին չձգեց որ խօսին անոնք։

—Բարի իրիկուն, սիրելիս, ըսաւ մանկամարդ կինը, ձեռքը երկարելով Մուրիաթինի։ Չէք գիտեր թէ ո՛րքան բարեբաղդ կը զգամ ինքզինքս, ձեզի հանդիպելուս համար։ Մենաքոյէն կուգամ... մինակ, բոլորովին մինակ. տակաւին ոեւէ բարեկամի դէմք չեմ տեսած։ Իսկոյն ճանչցայ զձեզ։ Ատիկա շատ լաւ տպաւորութիւն գործեց իմ վրաս։

—Դուք անոնցմէ չէք զորս կարելի ըլլայ մոռնալ, գոչեց Իվան Իվանովիչ։

—Օ՜հ, վեց ամիս բացակայութենէ մը յետոյ, մարդ իրաւունք ունի մոռնալու, ո՛վ որ ալ ըլլայ դիմացինը։ Բայց հաճեցէք ինծի ներկայացնել ձեզի ընկերակցելու ազնուութիւնը ունեցող պարոնը։

—Պարոն գնդապետ Պորիսոֆ, հայրենակիցներէս մէկը, ըսաւ Մուրիաթին փութկոտութեամբ։ Սիրելի գնդապետս, հոս տիկին Կորչի օթեակին մէջ կը գտնուինք, յարեց Մուրիաթին։

—Արդարեւ պէտք է որ զիս ալ ներկայացնէիք, ըսաւ հրաշագեղ կինը ծիծաղելով. կ'ենթադրեմ որ ձեր բարեկամը չի ճանչնար զիս։

—Ո՛չ, տիկին, պատասխանեց գնդապետը. կը զարմանամ թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ չեմ տեսած ձեզ, ո՛րքան ալ կարճատեւ ըլլան ձեր բնակութիւնները Բարիզի մէջ։ Ձերինին նման գեղեցկութիւն մը չի կըրնար աննշմար անցնիլ եւ ոչ մէկ կողմէ։

—Գնդապետ, կը շողոքորթէք զիս, իսկ ես, պէտք է ձեզի իմացնեմ որ, մեծախանքները չեմ ախորժիր։ Նստեցէք, ամէն բանի վրայ խօսակցինք, բայց ոչ իմ անձիս վրայ։ Ձեր բարեկամը գիտէ, թէ անցեալ տարի երբ Զուիցերիա կը գտնուէի, հաստատած էի այդ կանոնը, ու բոլոն կը հնազանդէր ամէն օր։

—Երբեմն կը թերանայի անոր մէջ, ըսաւ Մուրիաթին խնդալով. իմ մասիս կը խոստովանիմ որ երկու-երեք անգամ սիրոյ յայտարարութիւններ ըրի ձեզ, ատոնց ո եւ է հետեւանքի, որովհետեւ զանոնք ընդունելու այնպիսի եղանակ մը ունէիք որ...

—Այդ մեթոդը չեմ փոխած։ Բարեկամներ կ'ուզեմ ունենալ, բայց կը խուսափիմ սիրահարներէ։

—Ու միշտ։ Ինծի այնպէս կը թուի որ անցեալ տարի... Ներեցէք անկեղծութեանս... հայրենակիցներէս մէկը կրցած էր հաճոյանալ ձեզի։

—Ո՞վ. ա՛հ սա անշահ մարդը։ Ատիկա չի հաշուուիր։ Սխալ մըն էր զոր գործեցի։ Երեւակայեցէք որ իմ փառաւորութիւնս գրաւած էր, տարակարգ փորձեր առաջարկելով ինծի։ Մոն Բլանի գագաթը մագլցելու, Սէնդ-Պրանի բարձրունքին վրայ կը խօսէր չորունակ։ Չկրցի զայն համոզել, որպէս զի Շամունի օթէլ Ռուսայալէն հեռանայ եւ ինքթէրլաքէնի պտոյտներէն հրաժարի։ Զգուշաւոր մարդիկը չեմ սիրեր բնաւ. ուստի հոն ձգեցի այդ մարդը։

—Իմ Պորիսոֆ բարեկամս յանդգնութիւնն իսկ մարմնացուցած է իր մէջ, գոչեց Մուրիաթին։

—Զգուշացէք, ըսաւ հրաշագեղ կինը. փափագ կը ներշնչէք ինծի՝ փորձելու այդ յանդգնութիւնը։

Այդ պարբերութիւնը գգուելի կերպով վրդովեց գնդապետը։

(Շարունակելի)